A HUBN20088 Regéci Vár-hegy kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület Natura 2000 fenntartási terve

Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság

Jósvafő
2020.

Szakmai koordinátor

Farkas Tünde

KözremŤködŘ szakértŘk

Bérces Sándor
Farkas Roland
Felházi László
Huber Attila
Juhász Melinda
Szegedi Zsolt
Dr. Szmorad Ferenc
Ujjné Molnár Mirella
Dr. Vojtkó András
Zsólyomi Tamás
Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság Természetvédelmi ŕ rszolgálata

A fenntartási terv a FöldmŤvelésügyi Minisztérium költségvetési fejezet ĂTermészetvédelmi kártalanításò elnevezésŤ fejezeti kezelésŤ elŘirányzat keretébŘl elvégzendŘ természetvédelmi állapot felmérési, kármegelŘzési és kezelési intézkedések meghatározására irányuló feladatok ellátásának keretében készült.
Ez a dokumentáció a szerzŘi jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény értelmében szerzŘi jogvédelem alatt áll. A dokumentáció nyilvános, a megfelelŘ hivatkozások mellett szabadon felhasználható és terjeszthetŘ!

I. A Natura 2000 fenntartási terv

Tartalomjegyzék

1. A terület azonosító adatai 5
1.1. Név 5
1.2. Azonosító kód 5
1.3. Kiterjedés 5
1.4. A kijelölés alapjául szolgáló fajok és/vagy élőhelyek 5
1.5. Érintett települések 5
1.6. Egyéb védettségi kategóriák 6
1.7. Tervezési és egyéb előírások 7
1.7.1 Természetvédelmi kezelési terv 7
1.7.2. Településrendezési eszközök 7
1.7.3. Körzeti erdőterv és üzemterv 8
1.7.4. Tájegységi vadgazdálkodási tervek és vadgazdálkodási üzemtervek 8
1.7.5. Halgazdálkodási tervek 9
1.7.6. VízgyűjtőŐ-gazdálkodási terv 9
2. Veszélyeztető tényezők 10
3. Kezelési feladatok meghatározása 14
3.1. Természetvédelmi célkitűzés, a terület rendeltetése 14
3.2. Kezelési javaslatok 14
3.2.1. Élőhelyek kezelése 14
3.2.2. Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés 46
3.2.3. Fajvédelmi intézkedések, ... 46
3.2.4. Kutatás monitorozás 47
3.2.5. Melléklet 48
3.3. A kezelési javaslatok megvalósításának lehetséges eszközei a jogi háttér és a tulajdonviszonyok függvényében 49
3.3.1. Agrártámogatások 53
3.3.2. Pályázati források 56
3.3.3. Egyéb 56
3.4. A terv egyeztetési folyamatának dokumentációja 56
3.4.1. Felhasznált kommunikációs eszközök 56
3.4.2. A kommunikáció címzettjei 57
3.4.3. Egyeztetés hatósági és területi kezelő szervekkel 58

1. A terület azonosító adatai

1.1. Név

Tervezési terület neve:	Regéci Vár-hegy kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület (kjTT)

1.2. Azonosító kód

Tervezési terület azonosítója:	HUBN20088

1.3. Kiterjedés

Tervezési terület kiterjedése:	245,68 ha

1.4. A kijelölés alapjául szolgáló fajok és/vagy élőhelyek

A jelölő élőhelyek és fajok felsorolásánál a Natura 2000 terület adatlapjának 2018. évi változatát vettük alapul.

1.4.1. Jelölő fajok

- Zempléni futrinka *(Carabus zawadszkii*)
- Sárga gyapjasszövő *(Eriogaster catax)*

1.4.2. Jelölő élőhelyek

- 91E0 Enyves éger *(Alnus glutinosa)* és magas kőris *(Fraxinus excelsior)* alkotta ligeterdők *(Alno-Padion, Alnion incanae, Salicion albae)*
- 9130 Szubmontán és montán bükkösök *(Asperulo-Fagetum)*
- 91G0 Pannon gyertyános-tölgyesek *Quercus petraeá*val és *Carpinus betulus*szal
- 6520 Hegyi kaszálórétek

1.5. Érintett települések

A tervezési terület által érintett helyrajzi számok listáját az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészletekről szóló 14/2010. (V. 11.) KvVM rendeletet tartalmazza. A NATURA 2000 területek által érintett helyrajzi számokat és így a NATURA 2000 jogi státuszt is a KvVM rendelet rögzíti, térképi megjelenítéssel is. A jogi jelleg a megosztással keletkező utód helyrajzi számokra is kiterjed.

Település	Megye	Érintett terület		A település területének érintettsége (%)
		(ha)	(%)	
Mogyoróska	Borsod-Abaúj-Zemplén	209,83	85	10
Regéc	Borsod-Abaúj-Zemplén	35,84	15	1,3
Összesen:		245,68	100	

1.6. Egyéb védettségi kategóriák

Típus	Kód	Név	Átfedés (ha)	Átfedés (%)	Védetté nyilvánító jogszabály száma
Tájvédelmi körzet	172/TK/84	Zempléni Tájvédelmi Körzet	245,68 ha (ebbŘl fokozottan védett: 34,2 ha)	100 (ebbŘl fokozottan védett: 13,9%)	1/1984. (XII. 13.) OKTH rend. 147/2007 (XII.27) KvVM rendelet
Egyéb (átfedŘ) Natura 2000 terület	HUBN10007	Zempléni-hegység a Szerencsi-dombsággal és a Hernád-völggyel különleges madárvédelmi terület	245,68 ha	100	275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet 14/2010 (V.11.) KvVM rendelet
Exlege védett forrás		3 db (Regéci-halastó-forrás, Bonyi-kút, LegelŘ-forrás)			1996. évi LIII. törvény
Országos mŤemlék	1107	Regéci várrom	1,37 ha	0,5	
Régészeti lelŘhely	16252	Regéci-vár	1,37 ha	0,5	2001. évi LXIV. törvény a kulturális örökség védelmérŘl

Típus	Kód	Név	Átfedés (ha)	Átfedés (%)	Védetté nyilvánító jogszabály száma
Országos Ökológiai hálózat		Országos Ökológiai hálózat magterület	245,68 ha	100	2018. évi CXXXIX. törvény Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről
Tájképvédelmi övezet			245,68 ha	100	2018. évi CXXXIX. törvény Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről

1.7. Tervezési és egyéb előírások

1.7.1 Természetvédelmi kezelési terv

A terület teljes egészében része a Zempléni Tájvédelmi Körzetnek (továbbiakban: ZTK), ezért érvényes lesz rá a ZTK természetvédelmi kezelési terve, ami jelenleg elfogadás alatt áll.

1.7.2. Településrendezési eszközök (Országos Rendezési tervkataszter szerint)

Település	Típus	Határozatszám
Mogyoróska	Településrendezési terv HÉSZ	5/2017. (IV.27) önkormányzati rendelet 3/2007 (II.14) önkormányzati rendelet
Mogyoróska	Településképi rendelet Település Arculati Kézikönyv	14/2017 (XII. 15) önkormányzati rendelet
Regéc	Helyi Építési Szabályzat	11/2004 (XII.16) önkormányzati Rendelet
Regéc	Településképi rendelet Település Arculati Kézikönyv	10/2017 (X. 16) önkormányzati rendelet

1.7.3. Körzeti erdőterv és üzemterv

A természetmegőrzési terület a Fonyi Erdőtervezési Körzet területére esik, a jelenleg érvényben levő körzeti erdőterv a Fonyi Körzet 2015. január 1. és 2024. december 31. közötti időszakra szóló, a 47/2014. (IV. 24.) VM rendelet (erdőterv-rendelet) alapján készített terve (ügyszám: 50/2014.). Ez az erdőterv már a 2009. évi XXXVII. tv. hatályba lépése után készült, így abba ï a Zempléni Tájvédelmi Körzet védett természeti területére vonatkozó természetvédelmi szempontok mellett ï a Natura 2000 célok elérését szolgáló előírások 433/2017. (XII. 21.) Korm. rendeletben foglalt szabályok szerint beépülhettek, azokat a területileg érintett nemzeti park igazgatóság (Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság, ANPI) érvényesíteni tudta.

A körzeti erdőtervezési folyamat során a regéci Vár-hegy térségét is érintő, részletes Natura 2000 előzetes vizsgálati dokumentáció is készült, mely az erdőgazdálkodásra vonatkozóan megállapított előírás-javaslatok Natura 2000 területekre, illetve a kijelölés alapjául szolgáló élőhelytípusok és fajok természetvédelmi helyzetére gyakorolt hatásainak értékelését.

A természetmegőrzési területet érintő körzeti erdőterveket (a körzetek nevét, az érintett településeket, az erdőterület-adatokat és a következő erdőtervezések évét) az alábbi táblázat foglalja össze:

Erdőtervezési körzet	**Érintett települések**	**Aktuális erdőterület (ha)**	**Következő erdőtervezés éve**
Fonyi Körzet	Mogyoróska, Regéc	182,30	2024
Összesen:		**182,30**	

A körzeti erdőterv alapján a tervezési területen 2018. év elejéig összesen 6 gazdálkodó szervezet (ÉszakerdőZrt. Tállyai Erdészeti Igazgatósága, Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság, Mogyoróska község Önkormányzata, Mogyoróskai Volt Úrbéres Ebt., Szabó János és Társai Ebt., Papelyusi Ebt.) és 1 magánszemély kapott erdőgazdálkodásra feljogosító erdőtervet. Az erdőgazdálkodók részére kiadott ï gazdálkodási, illetve kezelési célokat megfogalmazó, részletes állományleírásokat és tervezési előírásokat tartalmazó ï erdőtervek érvényessége a körzeti erdőtervekével megegyező.

Az erdőtervek előírásainak elemzését a megalapozó dokumentáció munkarész 1.3.3.2. fejezete, az ezek figyelembe vételével, de a Natura 2000 szempontok elsőrendűségének szem előtt tartásával megfogalmazott kezelési javaslatokat pedig a fenntartási terv munkarész 3.2.1. fejezete tartalmazza.

1.7.4. Tájegységi vadgazdálkodási tervek és vadgazdálkodási üzemtervek

2016-ban a Ăkörzetekò helyett létrejöttek a vadgazdálkodási Ătájegységekò. A 14/2018. (VII. 3.) AM rendelet, megadja az érintett vadgazdálkodási tájegység nevét és számát, valamint ismerteti annak vadgazdálkodási tervét.

A vadgazdálkodási üzemtervezés 2017-től kezdve nem 10 éves, hanem 20 éves.

ĂA tervezési terület a 206.-os sz. Zemplén ï bodrogközi Vadgazdálkodási Tájegységben található, a következő vadászterületeken: 658100 kódszámú vadászterületen, melynek vadászatra jogosultja a Fony és Környéke Földtulajdonosok Vadászati Egyesülete (Fony), és a

658310 kódszámú vadászterületen, mely különleges rendeltetésŤ, és vadászatra jogosultja az ÉSZAKERDŕ ErdŖgazdasági Zrt.

Vadgazdálkodási üzemterv

Mindkét vadászterületé 2037. február 28-ig érvényes.

1.7.5. Halgazdálkodási tervek

A tervezési területen nincs nyilvántartott halgazdálkodási vízterület.

1.7.6. VízgyŤjtŖ-gazdálkodási terv

A tervezési terület 2-7 Hernád-Takta alegység tartozik. A területre 2-7 Hernád-Takta alegység VízgyŤjtŖ-gazdálkodási terve vonatkozik.

Kiadta: Észak-magyarországi Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság 2016. április.

http://www.vizugy.hu/index.php?module=vizstrat&programelemid=149

2. VeszélyeztetŘ tényezŘk

Kód	VeszélyeztetŘ tényezŘ neve	Jelen-tŘsége	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölŘ élŘhelyre vagy közösségi jelentŘségŤ fajra milyen módon gyakorol hatást?
A06	GyepmŤvelés felhagyása (pl. legeltetés vagy kaszálás megszüntetése)	H	30	**6520 Hegyi kaszálórétek** A kaszálás elmaradása szukcesszióhoz vezet.
B03	ErdŘfelújítás idegenhonos, vagy tájidegen fajokkal vagy azok betelepítése (beleértve az új fajokat és GMO-kat)	H	30	**91E0 Enyves éger *(Alnus glutinosa)* és magas kŘris *(Fraxinus excelsior)* alkotta ligeterdŘk *(Alno-Padion, Alnion incanae, Salicion albae),* 9130 Szubmontán és montán bükkösök *(Asperulo-Fagetum)* 91G0 Pannon gyertyános-tölgyesek *Quercus petraeá*val és *Carpinus betulusszal*** Az idegenhonos fafajok spontán terjeszkedése, idegenhonos fafajok alkalmazása (fenyŘfélék) káros, és kedvezŘtlen állományszerkezetet eredményez.
B06	Fakitermelés (kivéve tarvágás)	M	10	**Zempléni futrinka *(Carabus zawadszkii)*** az Řshonosfaállományokrövid idŘ alatt (5-30 év) történŘ letermelése, végvágása az erdŘállományok élŘhelyi értékét nagymértékben ronthatja
B07	Lábonálló és fekvŘ holt fa eltávolítása, beleértve a törmeléket is	M	10	**91E0 Enyves éger *(Alnus glutinosa)* és magas kŘris *(Fraxinus excelsior)* alkotta ligeterdŘk *(Alno-Padion, Alnion incanae, Salicion albae),* 9130 Szubmontán és montán**

				bükkösök *(Asperulo-Fagetum)* **91G0 Pannon gyertyános-tölgyesek *Quercus petraeá*val és *Carpinus betulusszal*** holtfa eltávolítása, idősebb faegyedek (hagyásfák) eltávolítása a természetes erdőszerkezetet rontja, a természetességet csökkenti.
N02	Aszály és csapadékmennyiség csökkenés a klímaváltozás következtében	M	25	**91E0 Enyves éger (*Alnus glutinosa*) és magas kőris (*Fraxinus excelsior*) alkotta ligeterdők (*Alno-Padion, Alnion incanae, Salicion albae*)** **9130 Szubmontán és montán bükkösök *(Asperulo-Fagetum)*** **91G0 Pannon gyertyános-tölgyesek *Quercus petraeá*val és *Carpinus betulusszal*** **6520 Hegyi kaszálórétek** Főleg a csapadék mennyiségének csökkenése, egyenlőtlen eloszlása és a hosszú aszályos időszakok kiszárítják, hosszú távon átalakítják az élőhelyeket. ***Zempléni futrinka (Carabus zawadszkii)*** élőhelyén keresztül hat, azok átalakulását, kiszáradását okozza.
G07	Vadászat	M	25	**91E0 Enyves éger (*Alnus glutinosa*) és magas kőris (*Fraxinus excelsior*) alkotta ligeterdők (*Alno-Padion, Alnion incanae, Salicion albae*)** **9130 Szubmontán és montán bükkösök *(Asperulo-Fagetum)*** **91G0 Pannon gyertyános-tölgyesek *Quercus petraeá*val és *Carpinus betulusszal*** **6520 Hegyi kaszálórétek**

				6520 Hegyi kaszálórétek Az etetők és szórók környékén nagy a vadkár. Különösen a csülkös vad okoz károkat, azok apasztása fontos lenne.
L02	Fajösszetétel változás természetes szukcesszió következtében (más, mint a mezőgazdasági vagy erdészeti gyakorlat által okozott közvetlen változás)	H	30	**6520 Hegyi kaszálórétek,** Erősen veszélyeztetett. Hosszú távú fennmaradásuk kérdéses, elsősorban a kaszálás és legeltetés elmaradása során kialakult spontán szukcesszió miatt.
L06	Állat- és növényfajok közötti kölcsönhatások (versengés, ragadozás, élősködés, patogenitás)	M	25	**91E0 Enyves éger (*Alnus glutinosa*) és magas kőris (*Fraxinus excelsior*) alkotta ligeterdők (*Alno-Padion, Alnion incanae, Salicion albae*)** **9130 Szubmontán és montán bükkösök *(Asperulo-Fagetum)*** **91G0 Pannon gyertyános-tölgyesek *Quercus petraeá*val és *Carpinus betulus*szal** A vadállomány taposása, makkfelszedése, rágása és dagonyázása probléma. **6520 Hegyi kaszálórétek** A hegyi kaszálóréteken létrejött nedves területeket a vadak dagonyaként kimélyítik, környezetüket elsározzák, elmocsarasítják, a növényzet átalakul. ***Zempléni futrinka (Carabus zawadszkii)*** Vaddisznók túrása és ragadozása miatt.
I02	Egyéb idegenhonos inváziós fajok (az Unió számára veszélyt jelentő fajokon kívül)	M	15	**91E0 Enyves éger (*Alnus glutinosa*) és magas kőris (*Fraxinus excelsior*) alkotta ligeterdők (*Alno-Padion, Alnion incanae, Salicion albae*)**

				Az élőhelyek egyben dagonyahelyek is így gyakran bolygatottak, és ez kedvez inváziós fajok (Pl. *Ambrosia artemisifolia*) behurcolásának és megtelepülésének. **9130 Szubmontán és montán bükkösök *(Asperulo-Fagetum)*** **91G0 Pannon gyertyános-tölgyesek *Quercus petraeá*val és *Carpinus betulus*szal** A megbolygatott talajfelszín kiindulási pontként szolgál inváziós fajok Pl. *Ambrosia artemisifolia*) terjedéséhez is. **6520 Hegyi** kaszálóréteken főleg az aranyvessző (*Solidago* spp.) fajok jelenléte okoz problémát.

Jelmagyarázat: H: magas jelentőségű, M: közepes jelentőségű, L: alacsony jelentőségű

Potenciális veszélyeztető tényezők

Kód	**Veszélyeztető tényező neve**	**Jelentősége**	**Érintett terület nagysága (%)**	**Milyen jelölő élőhelyre vagy közösségi jelentőségű fajra milyen módon gyakorol hatást?**
B20	Növényvédő szerek erdészeti használata	L	10	**Zempléni futrinka *(Carabus zawadszkii)*, sárga gyapjasszövő *(Eriogaster catax)*** Erdészeti rovarirtás a fajok pusztulását okozzák.
B29	Egyéb erdészeti tevékenység, kivéve az agro-erdészethez kapcsolódó tevékenységeket sövény bozót, cserje eltávolítása	M	10	**Zempléni futrinka *(Carabus zawadszkii)*, sárga gyapjasszövő *(Eriogaster catax)*** Az erdőszéli szegélycserjések irtása a fajok élőhelyét nagymértékben ronthatja.

Jelmagyarázat: H: magas jelentőségű, M: közepes jelentőségű, L: alacsony jelentőségű

3. Kezelési feladatok meghatározása

3.1. Természetvédelmi célkitűzés, a terület rendeltetése

A kijelölés alapjául szolgáló jelölő élőhelytípusok - 6520 Hegyi kaszálórétek, 9130 Szubmontán és montán bükkösök *(Asperulo-Fagetum)*, - 91G0 Pannon gyertyános-tölgyesek *Quercus petraeá*val és *Carpinus betulus*szal, - 91E0 Enyves éger (*Alnus glutinosa*) és magas kőris (*Fraxinus excelsior*) alkotta ligeterdők (*Alno-Padion, Alnion incanae, Salicion albae*), valamint egyéb közösségi jelentőségű élőhelytípusok , mint a 6190 pannon sziklagyepek *(Stipo-Festucetalia pallentis)* és 8220 Szilikátsziklás lejtők sziklanövényzettel kedvező természetvédelmi helyzetének megőrzése, fenntartása, helyreállítása. Erdei élőhelyek esetében természetkímélő, folyamatos erdőborítottságot biztosító erdőgazdálkodással, vegyeskorú és honos fafajokból álló erdőszerkezet kialakításával, fenntartásával. Gyepes élőhelyek esetében kaszálással és megfelelő állatlétszámmal történő legeltetéssel, cserjeirtással, valamint a sziklai élőhelyeken beavatkozás nélküli fenntartással.

- A kijelölés alapjául szolgáló jelölő közösségi jelentőségű zempléni futrinka (*Carabus zawadszkii*) és a sárga gyapjasszövő *(Eriogaster catax)*, az egyéb közösségi jelentőségű fajok, mint a sárgahasú unka *(Bombina variegata*, a skarlátbogár *(Cucujus cinnaberinus)*, nagy szarvasbogár *(Lucanus cervus)*, farkas *(Canis lupus)*, hiúz *(Lynx lynx)*, leánykökörcsin *(Pulsatilla grandis)* populációinak megőrzése, életfeltételeinek biztosítása és javítása.
- A zempléni futrinka (*Carabus zawadszkii*) és a sárga gyapjasszövő *(Eriogaster catax)* érdekében az erdőszegélyek, erdei aljnövényzet és cserjések legalább részben történő megőrzése.
- A sárgahasú unka *(Bombina variegata)* érdekében a kisvizes élőhelyek megőrzése.
- A skarlátbogár *(Cucujus cinnaberinus)* és a nagy szarvasbogár *(Lucanus cervus*) érdekében 5-10m^3 holtfa visszahagyásával.
- Az átfedő HUBN10007 Zempléni-hegység a Szerencsi-dombsággal és a Hernád-völggyel különleges madárvédelmi terület miatt a területen táplálkozó, fészkelő, átvonuló közösségi jelentőségű madárfajok élőhelyének megőrzése, életfeltételeik biztosítása, fészkelési és fiókanevelési időszakban az erdészeti munkálatok korlátozásával.
- A Zempléni Tájvédelmi Körzettel való érintettség miatt a terület jellegzetes tájképi és természeti adottságainak, a földtani és felszínalaktani természeti értékeknek, a folyó- és állóvizeknek, az erdők és gyepek növénytársulásainak, növény- és állatfajainak megőrzése, a területen található történelmi, kultúrtörténeti értékek megóvása.
- Az élőhelyek megváltoztatásával, rongálásával járó tevékenységek és területhasználatok megakadályozása.

3.2. Kezelési javaslatok

3.2.1. Élőhelyek kezelése

A 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet 4.§ 5. pontja alapján ő(5) *A fenntartási terv a Natura 2000 terület kezelésére vonatkozó javaslatokat, valamint ezek megvalósításának lehetséges*

*eszközeit tartalmazza, és jogszabály eltérő rendelkezése hiányában kötelező földhasználati szabályokat nem állapít meg.*ò

Az itt megfogalmazott kezelési javaslatok célja, hogy a kezelési egységekben előforduló közösségi jelentőségű értékek, a jelenlegi gazdálkodási gyakorlat és adottságok alapján javaslatot tegyenek a gazdálkodás kívánatos módjára, megadják, hogy a jelölő értékek megőrzéséhez milyen kezelési előírás-javaslatok alkalmazása szükséges. A már más jogszabály vagy hatósági eszköz alapján létező előírások esetében azok kötelező jellegét értelemszerűen az azt megalapozó jogszabály, vagy hatósági eszköz támasztja alá, jelen fenntartási terv ezekre az előírásokra csak utalást tesz. A tervkészítés időpontjában jogszabály alapján kötelezően betartandó előírásokon túli, a célokhoz illeszkedő, kívánatos kezelést megfogalmazó előírás-javaslatok iránymutatásként szolgálnak.

A Natura 2000 célok megvalósításához kapcsolódó, gyep és erdőterületeket érintő és gazdálkodáshoz köthető természetvédelmi javaslatokat kellően konkretizált és rendszerezett irányelv-csomagok kialakítása érdekében ún. kezelési egységek (KE) szerint dolgoztuk ki. A kezelési egységek több szempont alapján elkülönített, az élőhelyi sajátosságokhoz és az állományjellemzőkhöz igazodó, térben is lokalizálható egységek, melyek az esetek nagy hányadában nem követik sem az ingatlan-nyilvántartási határokat, sem az erdőrészlet-határokat. E megközelítés indoka, hogy a Natura 2000 célok hosszú távú megvalósításához a valós állományviszonyokra, valamint az aktuális területhasználati és/vagy gazdálkodási formákra alapozottan megfogalmazott irányelvekre van szükség.

A kezelési egységek meghatározásánál hozzávetőlegesen azonos jellemzőkkel bíró, s ezért többé-kevésbé azonos kezelést igénylő, térben is jól elhatárolható, több kritérium alapján levezethető egységeket igyekeztünk felállítani.

A fenti szempontrendszerrel kialakított kezelési egységek ï mivel jelölő és nem jelölő élőhelytípusokat egyaránt tartalmaznak ï lefedik a teljes tervezési területet.

A kezelési egységek lehatárolása az egyes azonos kezelést igénylő élőhelyek (Á-NÉR szerinti elkülönítés) összevonásával jött létre. A vonatkozó térkép a 3.2.5. fejezetben található.

3.2.1.1. Gazdálkodáshoz köthető, kötelezően betartandó előírások

Az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X.8.) Korm. rendelet és az azt módosító 337/2013. (IX.25) Korm. rendelet előírásai kötelező érvényűek. Ezen előírásokat külön nem jelezzük a részletes javaslatok között.

Mivel a terület teljes egészében védett terület is kötelezően betartandóak a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvényben megfogalmazott előírások is.

A termőföldek hasznosítására és a földvédelemre vonatkozó rendelkezéseket a termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény is megállapít, ezeket is be kell tartani.

306/2010 Kormányrendelet a levegő védelméről az égetésre vonatkozó előírások.

259/2011. (XII.7) Korm. rendelet, mely többek között a tűzvédelmi birságról is szól.

Vízügyi szempontból a 1995. évi LVII. törvény, a 83/2014 (II.14.) Korm. rendelet, 120/1999. (VII.6.) Korm. rendelet, 223/2014. (IX.4.) Korm. rendelet a vízügyi igazgatási és a vízügyi, valamint a vízvédelmi hatósági feladatokat ellátó szervek kijelöléséről.

234/2011. (XI. 10.) Korm. Rendelet 234/2011. (XI. 10.) Korm. rendelet a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVII. törvény végrehajtásáról.

3.2.1.2. Gazdálkodáshoz nem köthetŐ általános javaslatok

- A terület a jelzett turistautakon és az erdészeti utakon gyalogosan szabadon látogatható. (Kivéve: Az egyes fajok élŐ- és fészkelŐhelyeinek látogatását a kezelésért felelŐs szerv és a természetvédelmi hatóság idŐszakosan korlátozhatja).
- A turisztikai és sportolási célú fejlesztéseket ï pl. turistautak, pihenŐk, kilátótornyok stb. ï minden esetben elŐzetesen egyeztetni kell a nemzeti park igazgatósággal.
- Kutatás csak ellenŐrzött módon, a természetvédelmi hatóság engedélyével, a természetvédelmi kezelŐ hozzájárulásával végezhetŐ (1996. évi LIII. törvény a természet védelmérŐl).
- A területen bányatelek nem fektethetŐ, valamint bányanyitás nem támogatható.
- Natura területen szennyvíz-tisztítótelepek, szeméttelepek elhelyezése nem támogatható. Az illegális hulladéklerakásokat fel kell számolni.
- A területen utak nyomvonalát lehetŐség szerint a Natura 2000 területen kívülre, vagy meglévŐ utak nyomvonalára lehet tervezni, de minden esetben az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatósággal elŐzetesen egyeztetni szükséges.
- Új közlekedési létesítmények, illetve olyan vonalas létesítmények kiépítése, melyek a jelölŐ élŐhelyek károsodását okozzák, nem tervezhetŐk.
- Távközlési tornyok, nagyméretŤ reklámtáblák elhelyezése a meglévŐkön kívül nem javasolható a területen. Területen belüli elhelyezés esetén elŐzetes egyeztetés javasolt az illetékes nemzeti park igazgatósággal.
- A táji értékek megóvása érdekében minden olyan tevékenység megakadályozása, amely a tájkép átalakításával jár.
- A vár rekonstrukciója során jelölŐ élŐhely és faj nem sérülhet, valamint a vár díszkivilágítását úgy kell tervezni, hogy az ne zavarja az éjjel aktív állatokat pl. denevérfajokat, illetve az épületben élŐ kolóniák érdekében a berepülŐ-nyílásokat szabadon kell hagyni.
- A fényszennyezés mérséklése érdekében el kell kerülni a hideg fehér fényŤ világítást, amely 500 nanométernél rövidebb hullámhosszúságú fényt tartalmaz: ennek megfelelŐen 3000K alatti érték javasolt a kültéri világítás színhŐmérsékletére. A fényeknek ï még a díszvilágítás esetén is ï lefelé kell irányulniuk. Így például a talajszintbe épített fényvetŐket, melyek felfelé sugároznak, el kell kerülni. Az utcákat amennyire csak lehet egyenletesen, és amennyire csak lehet, alacsony intenzitással világítsuk meg. A kültéri világítást a tényleges használat idejéhez kell igazítani

3.2.1.2.Gyepek

Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

Gyepek esetében legfontosabb feladat a nyílt, inváziós és gyomfajoktól mentes, természetes növénytakaróval fedett élőhelyek megőrzése, fenntartása. Ezen cél elérése érdekében elengedhetetlen a gyepek záródásának megelőzése és a vadgazdálkodási létesítmények (sózó, szóró, vadetető) gyepen történő elhelyezésének felülvizsgálata, hogy elkerülhető legyen a vadak koncentrált túrása, taposása, és az etetőanyaggal bekerülő gyommagvak okozta gyomosítás károsító hatása. Fontos a gyepek eltartó képességének megfelelő állatszámmal történő legeltetése, és kímélő agrotechnika kiválasztása, a jelölő fajok életmenetét, virágzását, fészkelését és fiókanevelését figyelembe vevő kaszálási időpont és módszer megválasztása. A legeltetés csak a kevésbé sérülékeny területeken képzelhető el.

A vad által okozott gyepfeltúrások elegyengetése, minden esetben egyedi elbírálás, az igazgatósággal való előzetes egyeztetést igényel.

Gazdálkodáshoz köthető konkrét előírás-javaslatok

Gazdálkodáshoz köthető, kötelezően betartandó előírások

A NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet, az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/ 2004. (X.8.) Korm. rendelet és az azt módosító 337/2013. (IX.25) Korm. rendelet előírásai kötelező érvényűek. Ezen előírásokat külön nem jelezzük a részletes javaslatok között.

Mivel a terület teljes egészében védett terület is kötelezően betartandóak a természet védelmről szóló 1996. évi LIII. törvényben megfogalmazott előírások is.

Gazdálkodáshoz köthető, önként vállalható kezelési előírás-javaslatok

A területen számos VP támogatás pályázható - Lsd. 3.3.1.1. Jelenlegi működő agrártámogatási rendszer ï mely segíti az előírás-javaslatok betartását.

1. KE-1

(*a) Kezelési egység kódja:*KE-1

***(b) Kezelési egység meghatározása*:** Kaszálórétek, legelők

(*c) Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:*

Érintett NATURA 2000 élőhelyek:

- 6520 Hegyi kaszálórétek
- 6510 Sík és dombvidéki kaszálórétek

Érintett ÁNÉR élőhelyek:

- B5 Nem zsombékoló magassásrétek
- D34 Sík és dombvidéki mocsárrétek
- E1 Franciaperjés rétek

- E2 Hegyi rétek
- OC Jellegtelen száraz és félszáraz gyepek
- OB Jellegtelen üde gyepek

Érintett közösségi jelentőségű fajok:-

Érintett egyéb fajok:

- Sárga len (*Linum flavum)*
- Réti szegfű (*Dianthus deltoides*)
- Nagy pacsirtafű (*Polygala major*)

(d) Javasolt előírások

Kód	Gyepterületekre vonatkozó előírás-javaslatok	Magyarázat
GY01	Felülvetés nem megengedett.	
GY02	Vegyszeres gyomirtás nem megengedett.	
GY09	Fogasolás nem megengedett.	
GY10	Tárcsázás nem megengedett.	Vaddisznók okozta nagymértékű túrás esetén az elegyengetés lehetőségét egyeztetni kell a nemzeti park igazgatósággal.
GY11	Hengerezés nem megengedett.	Kivéve a nemzeti park igazgatósággal egyeztetve vad által feltúrt helyeken.
GY13	Kiszántás nem megengedett.	
GY14	Felázott talajon munkavégzés nem megengedett.	
GY15	Tűzpászták létesítése nem megengedett.	
GY20	Kizárólag kaszálással történő hasznosítás.	B5, E1, E34, E2 élőhelyek
GY22	Legeltetéssel és/vagy kaszálással történő hasznosítás.	OC, OB élőhelyek
GY23	A felhalmozódott fűavar eltávolítása.	
GY26	Inváziós fás szárúak mechanikus irtása.	
GY28	A gyepek cserjésedésének megakadályozása, azonban a szórtan jelentkező őshonos cserjék megőrzése.	
GY29	Cserjeirtás csak szeptember 1. és február 28. közötti időszakban lehetséges.	Amennyiben közösségi jelentőségű fajt és élőhelyet nem veszélyeztet, augusztus 15-től elkezdhető.
GY44	A legeltetési sűrűség egyeztetése a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal.	OC, OB élőhelyek

GY45	A legeltetés április 24. és október 31. között lehetséges.	OC, OB élőhelyek
GY59	Legeltetési terv készítése és egyeztetése szükséges a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal.	OC, OB élőhelyek
GY62	A gyepen legeléskizárt terület kialakítása, ami nem haladja meg a parcella 30%-át.	OC, OB élőhelyek
GY67	Legeltethető állatfajta: szarvasmarhafélék	Szarvasmarha, OC, OB élőhelyek
GY70	Legeltethető állatfajta: lófélék (ló, szamár)	OC, OB élőhelyek
GY79	Évente az időjárási viszonyoknak és a gyep állapotának megfelelő, természetvédelmi-ökológiai és a gazdálkodási szempontokat egyaránt figyelembe vevő kaszálási terv készítése és egyeztetése a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal, valamint az így egyeztetett kaszálási terv végrehajtása.	OC, OB élőhelyek
GY99	A kaszálatlan területet évente más helyen történő kialakítása.	
GY101	Amennyiben inváziós gyomokkal fertőzött területen költ fokozottan védett madár, a terület tisztítását csak a megengedett kaszálási időpont után szabad kezdeni.	
GY102	A kaszálás során az inváziós fajokat nem tartalmazó szegély élőhelyek a kaszálatlan területbe beletartozhatnak.	
GY109	A lekaszált inváziós növények eltávolítása a területről a kaszálást követő 30 napon belül.	
GY110	A tisztító kaszálás legkorábbi időpontja: szeptember 1.	
GY116	A területen trágyadepónia, széna és szalmakazlak nem helyezhetők el.	
GY117	Éjszakázó helyek, ideiglenes karámok és jószágállások helyét a működési terület szerinti nemzetipark-igazgatósággal egyeztetni szükséges.	OC, OB élőhelyek
GY129	A területen található őshonos cserjék minimum 5 %-ának meghagyása kisebb csoportokban, mérettől függetlenül (kis- és nagytermető cserjék egyaránt).	
GY133	Legeltetés során élő vízből nem lehet itatni, az itatáshoz a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyszínen itatóvályú kialakítása.	
Kód	**Vadgazdálkodásra vonatkozó előírás-javaslatok**	
VA03	Szóró, sózó vagy etetőhely a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyszínen alakítható ki.	

(e) ÉlőhelyrekonstrukciÓs és élőhelyfejlesztési javaslatok

A felbukkanó inváziós fajok (pl. *Solidago spp.*) irtása és cserjék visszaszorítása.

(f) Kezelési javaslatok indoklása

Megőrzésük érdekében az aktuális vízállapotokat is figyelembe vevő, kíméletes módszerrel történő kaszálás - esetleg sávos kaszálás - képzelhető el, melynek időpontját az itt élő jelölő fajok életmenetéhez és szaporodásához alkalmazkodva kell megválasztani. Természetvédelmi szempontból sávos vagy mozaikos kaszálás foganatosítását tartjuk leginkább elfogadhatónak. Legeltetés csak az OC, OB ï rontott száraz és félszáraz, illetve üde gyepeken lehetséges.

A védett cserjefajokat, méretes vadgyümölcsfákat, odvas fákat madárvédelmi szempontból is meg kell őrizni.

<u>3.2.1.3. Erdők</u>

A következőkben a közösségi jelentőségű erdős élőhelytípusok, a nem közösségi jelentőségű, de természetes élőhelytípusok, valamint a további, zömmel idegenhonos fafajok által meghatározott erdei élőhelytípusok kezelésére és fenntartására (esetenként rekonstrukciójára) vonatkozó természetvédelmi javaslatokat foglaljuk össze. A kezelési javaslatok a lehetséges mértékben figyelembe veszik a közösségi jelentőségű növény- és állatfajok, valamint az egyéb (védett vagy lokálisan értékesnek minősíthető) fajok élőhelyi igényeit is. A tervezési területen az erdős kezelési egységek elhatárolása összességében 3 különböző szempont figyelembe vételével történt:

(1) *Egyedi sajátosságokkal rendelkező, illetve különleges státusú területek.* ï A tervezési területet is magába foglaló védett természeti területen (Zempléni Tájvédelmi Körzet) belül vannak olyan területi egységek, melyek kezelési egységbe sorolását valamilyen egyedi sajátosság, vagy jogszabályból levezethető speciális kötöttség határozza meg. Ezek a kezelési egységek jórészt élőhelyi besorolástól függetlenül kialakított, de Natura 2000 jelölő élőhelyek és/vagy fajok jelenlét is biztosító területrészeket (esetünkben: érintetlenül fenntartandó fokozottan védett területek) foglalnak magukba.

(2) *Élőhelytípusok szerinti differenciálódás.* ï A kezelési egységek kialakításának legfontosabb tényezője, hiszen a természetvédelmi kezelési irányelvek jelentős része élőhelyspecifikus. Hasonló kezelési igények esetén (például zonális erdőknél) ugyanakkor többféle élőhelytípus is kerülhet egy kezelési egységbe. Élőhelytípus-kategóriaként alaphelyzetben a Natura 2000 jelölő élőhelytípusokat alkalmazzuk, nem közösségi jelentőségű és másodlagos erdei élőhelyeknél viszont a teljes körű tematikai és területi lefedettséget biztosító ÁNÉR-2011 élőhelytípusok is megjelennek.

(3) *Korosztályviszonyok.* ï Mindössze egy kategóriánál felmerülő tényező, ebben az esetben (úgymond korosztályi alapon) a vágásterületek, erdősítések és nemrégiben záródott fiatalosok (ÁNÉR-kódok: P1, P8) elkülönítésére került sor. A kategória kialakításának oka, hogy a vágásos erdőgazdálkodás során kialakult vágásterületek és az azok ismételt beerdősülésével/beerdősítésével létrejövő kezdeti erdő-stádiumok (hozzávetőlegesen 25-30 éves korig) speciális állapotjellemzőkkel bírnak, és bennük a zárt, idősebb erdők kezeléséhez képest jelentősen eltérő tevékenységek folynak.

Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok

Mivel a tervezési terület a Zempléni Tájvédelmi Körzet része, az erdőgazdálkodásra, illetve az erdőkezelésre vonatkozó általános javaslatok a természetvédelmi kezelési tervben rögzített irányelvekkel állíthatók párhuzamba (a kezelési terv jogszabályként való megjelenése esetében a megfogalmazott elvek kötelező érvényűvé válnak).
Vadgazdálkodás során szóró tisztásra való telepítését el kell kerülni, máshol preferált etető anyagok: kizárólag tiszta (kihelyezés előtt külön átrostált) szemes vagy csöves kukorica, valamint talajrárakódásoktól megtisztított répa, illetve darabos lédús takarmány (pl. alma).

Gazdálkodáshoz köthető konkrét előírás-javaslatok

Gazdálkodáshoz köthető kötelezően betartandó előírások

Az erdőkre fenntartására és a bennük folytatott gazdálkodásra, kezelésre vonatkozó általános (kötelezően betartandó) szabályokat az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény, valamint a végrehajtására kiadott 61/2017. (XII. 21.) FM rendelet rögzíti. Az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/ 2004. (X.8.) Korm. rendelet előírásai szintén kötelező érvényűek, s a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. tv. természetvédelmi szempontú szabályrendszerét ő lévén, hogy a tervezési terület teljes egészében a 147/2007. (XII. 27.) KvVM rendelettel megerősített védettségű Zempléni Tájvédelmi Körzet területére esik ő is be kell tartani. Mindezeken túl további, a természetmegőrzési terület egy-egy részterületére vonatkozó szabályokat rögzít(het) a 11/2010. (II. 4.) FVM rendelet alapján készített ún. erdőterv-rendelet.

A Fonyi Erdőtervezési Körzet (Mogyoróska és Regéc községhatár) területére vonatkozó, az erdőterv 2015-2024 közötti érvényessége során kötelezően betartandó (releváns) erdőgazdálkodási szabályok a 47/2014. (IV. 24.) VM rendeletben olvashatók.

Gazdálkodáshoz köthető, önként vállalható kezelési előírás-javaslatok

A tervezési terület túlnyomó része (70%) állami erdőterület, 20% magánerdő. A területen számos VP támogatás pályázható - Lsd. 3.3.1.1. Jelenlegi működő agrártámogatási rendszer- mely segíti a javaslatok betartását.

1.KE-2

(*a) Kezelési egység kódja:*KE-2

(*b) Kezelési egység meghatározása*: Bükkösök, gyertyános-tölgyesek, cseres-tölgyesek

A kezelési egység a tervezési terület zonális és részben edafikus, de természetes erdőállományait jelöli.

(*c) Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:*

Érintett NATURA 2000 élőhelyek:

- 9130: Montán- és szubmontán bükkösök *(Asperulo-Fagetum)*
- 91G0:Pannon gyertyános-tölgyesek *Quercus petraeá*val és *Carpinus betulus*szal
- 91M0:Pannon cseres-tölgyesek

Érintett ÁNÉR élőhelyek:

- K2: Gyertyános kocsánytalan tölgyes
- K5: Szubmontán és montán bükkösök
- L2a: Cseres-tölgyesek
- RB: Öshonos fafajú jellegtelen puhafás erdők

Érintett közösségi jelentőségű fajok:

- Zempléni futrinka (*Carabus zawadszkii*)
- Skarlátbogár (*Cucujus cinnaberinus*)
- Nagy szarvasbogár (*Lucanus cervus*)
- Sárgahasú unka (*Bombina variegata*)

Érintett egyéb fajok:

- Fekete harkály (*Dryocopus martius*)
- Nagy fakopáncs (*Dendrocopus major*)
- Közép fakopáncs (*Dendrocopus media*)
- Hamvas küllő (*Picus canus)*

(d) Javasolt előírások

Kód	Erdőterületekre vonatkozó előírás-javaslatok	Magyarázat
E03	A közösségi jelentőségű élőhelyek vagy fajok megőrzése érdekében ï az erdőterület erre alkalmas erdőrészleteiben a folyamatos erdőborítást biztosító átmeneti, örökerdő vagy faanyagtermelést nem szolgáló üzemmódra való áttérés.	
E04	Közösségi jelentőségű élőhelyek és fajok populációinak, továbbá a természetes és természetszerű erdők 100 m-es körzetében idegenhonos fafajok telepítésének korlátozása.	.
E08	Rakodó, depónia kialakításának területi korlátozása (a közösségi jelentőségű élőhelyekre, illetve fajokra történő esetleges káros hatások miatt).	tisztásokon
E09	A fakitermeléshez és anyagmozgatáshoz szükséges közelítő nyomok csak a közösségi jelentőségű fajok és élőhelyek védelmének figyelembe vételével	
E10	Meghatározott erdőrészletekben az élőhelyek és	

	fajok védelme érdekében teljes érintetlenség biztosítása az inváziós növényfajok eltávolítására vonatkozó tevékenység kivételével.	
E12	A tisztások fátlan állapotban tartása, tisztásként való további nyilvántartása.	
E13	Állománynevelés során a nyiladékok és az állományszélek felé legalább 5 m széles erdőszegély létrehozásának elősegítése vagy a meglévők fenntartása. Az előző- és véghasználatok során az idegenhonos növények eltávolítása (az őshonos növényekre nézve kíméletes módszerekkel).	
E16	A gyérítések és véghasználatok során legalább 5 m^3/ha álló és/vagy fekvő holtfa jelenlétének biztosítása.	Valamennyi 15 cm tőátmérő feletti, őshonos fafajú álló holtfa visszahagyandó.
E17	Az emberek testi épségét, közlekedést és épületeket nem veszélyeztető (az erdei élőhelyek fenntartását kiemelten szolgáló) lábon álló holtfák meghagyása.	A veszélyforrást jelentő törzsek kitermelése lehetséges.
E18	A ritka fajhoz tartozó, vagy odvas, vagy böhöncös, vagy idős vagy más okból értékes faegyedek kijelölése és megőrzése az előző- és véghasználatok során.	
E19	Az előző- és véghasználatok során az előzetesen meghatározott fa-, illetve cserjefajok kímélete.	ő shonos elegyfák és cserjeszint kímélete.
E20	Fokozottan védett jelölő madárfaj fészkének (madárfajtól függően meghatározott) körzetében fészkelési időszakban az erdőgazdálkodási tevékenység korlátozása.	A fészkelési időszakhoz igazodó időbeni korlátozást és annak térbeli hatályát az előforduló fokozottan védett madárfaj ökológiai igényei alapján ï összhangban a madárvédelmi területre (SPA) megfogalmazott irányelvekkel ï kell megállapítani. Iránymutató szakirodalom: Pongrácz ï Horváth 2010
E21	Az erdőrészletben megjelölt mikroélőhelyen legalább 10 m^3/ha, az egyes törzsek legvékonyabb részén többségében legalább 20 cm átmérőt elérő álló és/vagy fekvő holtfa folyamatos fenntartása.	Teljes fa visszahagyása javasolt.
E22	Az erdőrészletben megjelölt mikroélőhelyen legalább 10 m^3/ha, kifejezetten vastag (többségében 30 cm mellmagassági átmérő feletti) odvas, böhönc, fészkelő- és búvóhelynek alkalmas élő fák kijelölése és folyamatos fenntartásának biztosítása.	

E25	Erdészeti termékek szállításának, faanyag közelítésének korlátozása gyepterületen, tisztáson (a közösségi jelentőségű élőhelyek és fajok védelme érdekében).	Az erdészeti hatósági nyilvántartásban szereplő meglévő utakon kívül, a szállítási útvonalat előzetesen egyeztetni szükséges a természetvédelmi kezelővel.
E26	Az előhasználatok során az elegyfa fajok alsó és felső lombkorona szintben hagyása, fenntartása, lehetőség szerint a természetes erdőtársulásra/közösségi jelentőségű élőhelyre jellemző összetételben, mennyiségben és többé-kevésbé egyenletes eloszlásban.	
E27	A természetes erdőtársulás/közösségi jelentőségű élőhely megfelelő állományszerkezetének kialakítása érdekében a nevelővágások során az alsó lombkorona- és a cserjeszint kialakítása, a kialakult szintek megfelelő záródásának fenntartása.	
E28	Természetes-, természetszerű- és származék természetességi állapotú erdőkben a nevelővágások során az idegenhonos fa- és cserjefajok egyedszámának minimális szintre szorítása, illetve lehetőség szerinti teljes eltávolítása.	
E29	A vegyes összetételű faállományokban a nevelővágások során az idegenhonos fafajok eltávolítása.	
E31	A nevelővágások során az intenzíven terjedő fafajok teljes mértékű eltávolítása.	
E32	Örökerdő üzemmódra való áttérés.	
E33	Természetes, természetszerű és származék erdőkben a tarvágás mellőzése.	
E35	Fahasználatok során a kitermelt faanyag vonszolásos közelítésének mellőzése. A faanyagot rövid fában, emelve kell közelíteni.	
E36	Az adott erdőrészletben véghasználat esetén szálaló vágás alkalmazása.	
E37	Tájhonos fafajú állományok véghasználata során az idős állományban legalább 5% területi lefedettséget biztosító hagyásfa csoport (mikroélőhely) visszahagyása, lehetőleg az idős állomány szerkezetét és összetételét is reprezentáló formájában.	Hagyásfa-csoport

E38	ŕ shonos fafajú állományok véghasználata során átlagosan 5-20% területi lefedettséget biztosító mikroélŘhelyek visszahagyása, lehetŘleg az idŘs állomány összetételét jellemzŘ formában.	
E39	A mikroélŘhelyek fenntartása.	A lehetŘségekhez képest a legnagyobb mértékben (pl. élŘ és fekvŘ holtfa, gyökértányérok, magas tuskók, böhöncök stb.).
E40	A fakitermelés és anyagmozgatás során, az erdŘrészlet területén a talaj védelme érdekében kerülendŘ a 20 cm-nél mélyebb közelítési, illetve vonszolási nyom kialakulása. A tŘ- és törzssérülés ne haladja meg az 5%-ot.	
E41	A fakitermelés elvégzésére idŘ- és térbeli korlátozás megállapítása.	Védett természeti területen (a Fonyi Körzet hegyvidéki részein az erdŘterv-rendelet szerint) augusztus 15. és április 1. között végezhetŘ fakitermelés
E47	Az erdŘ talajának megóvása érdekében a teljes talajelŘkészítés elhagyása.	
E49	Az eredeti talajállapot fenntartása érdekében a talajelŘkészítés és a tuskózás elhagyása.	
E50	A vágásterületen történŘ égetés mellŘzése.	
E52	ŕ shonos fafajú faállomány tájhonos fajokkal történŘ felújítása.	A zonális erdŘk fŘ- és elegyfafajainak alkalmazásával.
E68	Totális gyomirtó szerek használata csak szelektív módon és csak intenzíven terjedŘ, inváziós lágy- és fás szárú fajok ellen alkalmazható a mŤködési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal történt elŘzetes egyeztetést követŘen.	
E70	Az intenzíven terjedŘ növényfajok elleni vegyszer használata a következŘ elŘírások mellett: ÅAz ellenŘrizhetŘség biztosítása érdekében a vegyszerbe minden esetben színezŘ anyag keverése. ÅJavasolt alkalmazási idŘ: lágy szárú: május-június, fás szárú: augusztus-szeptember. ÅAlkalmazás ï a fás szárú fajok visszaszorítása érdekében ï kéregre kenéssel, tuskóecseteléssel, fainjektálással, nem légi úton történŘ permetezéssel, ártéren ï a gyalogakác kivételével ï fainjektálással.	

	Å Az alkalmazható szerek lehetőleg környezetbarát, gyorsan felszívódó hatóanyagúak, szelektív kijuttatásra alkalmasak legyenek, melyek levélen vagy kambiumon keresztül felszívódnak és a növény sarjadás mentes irtását biztosítják. Å Erdészeti felhasználásra engedélyezett készítmények alkalmazása (az engedélyokiratban foglalt módon, az egyéb vonatkozó jogszabályi előírások betartásával, a kijuttatáshoz szükséges hatósági engedélyek birtokában). Å Megfelelő vastagságú egyedek esetében injektálás, kéreghántás vagy levágás után a vágásfelület pontpermetezése, illetve kenése útján alkalmazható vegyszer. Å Vékonyabb egyedek, illetve korábbi kezelés után kihajtó sarjak esetében levélen felszívódó gyomirtó alkalmazása, csöppenésmentes kijuttatással.	
E72	Lehetőség szerint mechanikai módszerek (pl. kézi cserjeirtás, szárzúzás, kaszálás) alkalmazandók agresszívan terjedő fajok visszaszorítására.	A vegyszeres kezelésekkel kombinálva, akácsarjak visszaszorítása érdekében.
E74	Kórokozók és kártevők elleni vegyszeres védekezés kizárólag indokolt esetben (pl. lakott terület közelében, közegészségügyi okokból, esetleg felújítás alatt álló erdőterületeken, magtermő állományokban) történő elvégzése.	Különösen indokolt esetben!
E75	Kártevők elleni védekezésnél kímélő technológiák és célirányos kijuttatás (területi lokalizáció, időszak megválasztása: életciklushoz kötött kijuttatás) alkalmazása.	Különösen indokolt esetben!
E81	Faanyag mozgatása csak kemény (száraz vagy fagyott) talajviszonyok mellett	
E83	Az erdőszegélyekben található intenzíven terjedő lágy és fás szárú fajok továbbterjedésének mechanikus módszerekkel (pl. kézi cserjeirtás, szárzúzás) történő megakadályozása.	Lehetőség szerint. A visszaszorítás megkezdését előzetesen be kell jelenteni a természetvédelmi kezelőnek
E84	Fakitermelés tervezése során az érintett erdőrészletek korosztály-eloszlásának javítása. Térben változó erélyű nevelővágások végzése, az alsó szint és az átlagkornál fiatalabb egyedek kímélete.	ő shonos faállományú erdők esetén a nagy kiterjedésű, egybefüggő erdőfelújítások, valamint a nagy kiterjedésű egykorú állományok kialakulásának elkerülése,

		egyenletes koreloszlás közelítése, idős állományok jelenlétének folyamatos biztosítása.
E86	A letermelt faanyag április 30-ig történő elszállítása a xilofág rovarfajok védelme érdekében.	Elsősorban bükkös állományokban, a havasi cincér (*Rosalia alpina*) védelme érdekében. Amennyiben eddig nem kerül elszállításra, 10% faanyag kötelezően visszahagyandó.
Kód	**Vadgazdálkodásra vonatkozó előírás-javaslatok**	**Magyarázat**
VA01	Szóró, sózó vagy etetőhely a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyszínen alakítható ki.	

(e) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok

A zonális erdők természetességének javítása érdekében fontosaz idegenhonos fafajok fokozatos visszaszorítása az akác és az erdei- valamint lucfenyő elegyes állományokban az idegenhonos fafajok kitermelése és honos fafajra való cseréje. Fontos, hogy az állományok átalakítása ne tarvágással, hanem valamilyen fokozatos, a lékméretnél nem sokkal nagyobb vágásterületekkel operáló, csoportos mintázatot eredményező beavatkozással történjen.

(f) Kezelési javaslatok indoklása

A regéci Vár-hegy szűkebb környezetének zonális erdei a területen folyó erdőgazdálkodás legfőbb bázisai, így a kezelési javaslatok megfogalmazásánál a középkorú és idős állományokban esedékes, gazdálkodási jellegű tevékenységek mindegyikére ki kellett térni. A nevelővágások végzése során az elegyes, változatos szerkezetű, mikrohabitatokban gazdag erdők kialakítása és fenntartása a cél, a megfogalmazott javaslatok ennek megfelelően ezekre a kérdésekre fókuszálnak. A véghasználatok kapcsán a vágásos üzemmódtól való minél nagyobb mértékű eltávolodást, a folyamatos erdőborítás felé való elmozdulást helyeztük a középpontba: a felújítóvágások szálalóvágásokkal való felváltása, illetve az örökerdő gazdálkodás felé való átmenetet biztosító erdőművelési beavatkozások említése egyaránt ezt az irányt hangsúlyozza.

2. KE-3

(a) Kezelési egység kódja: KE-3

(b) Kezelési egység meghatározása: Égerligetek

(c) Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

Érintett NATURA 2000 élőhelyek:

- 91E0*: Enyves éger (*Alnus glutinosa*) és magas kőris (*Fraxinus excelsior*) alkotta ligeterdők (*Alno-Padion, Alnion incanae, Salicion albae*)

Érintett ÁNÉR élőhelyek:

- J5: Égerligetek

Érintett közösségi jelentőségű fajok:

- Skarlátbogár (*Cucujus cinnaberinus*)
- Sárgahasú unka (*Bombina variegata*)
- Zempléni futrinka (*Carabus zawadszkii*)
- Harántfogú törpecsiga *(Vertigo angustior)*

Érintett egyéb fajok:-Dobozi pikkelyescsiga *(Hygromia kovacsi)*

(d) Javasolt előírások

Kód	Erdőterületekre vonatkozó előírás-javaslatok	Magyarázat
E03	A közösségi jelentőségű élőhelyek vagy fajok megőrzése érdekében ï az erdőterület erre alkalmas erdőrészleteiben a folyamatos erdőborítást biztosító átmeneti, örökerdő vagy faanyagtermelést nem szolgáló üzemmódra való áttérés.	Amennyiben a gazdálkodó vállalja, illetve ha egyáltalán a regéci Malom-patak menti állományok erdőtervezett erdők lesznek.
E04	Közösségi jelentőségű élőhelyek és fajok populációinak, továbbá a természetes és természetszerű erdők 100 m-es körzetében idegenhonos fafajok telepítésének korlátozása.	
E08	Rakodó, depónia kialakításának területi korlátozása (a közösségi jelentőségű élőhelyekre, illetve fajokra történő esetleges káros hatások miatt).	
E09	A fakitermeléshez és anyagmozgatáshoz szükséges közelítő nyomok csak a közösségi jelentőségű fajok és élőhelyek védelmének figyelembe vételével.	
E10	Meghatározott erdőrészletekben az élőhelyek és fajok védelme érdekében teljes érintetlenség biztosítása az inváziós növényfajok eltávolítására vonatkozó tevékenység kivételével.	
E13	Állománynevelés során a nyiladékok és az állományszélek felé legalább 5 m széles erdőszegély létrehozásának elősegítése vagy a meglévők fenntartása. Az elő- és véghasználatok során az idegenhonos növények eltávolítása (az őshonos növényekre nézve kíméletes módszerekkel).	A ligeterdők szegélyeinek fenntartása (ahol van), az idegenhonos fafajú törzsek kitermelése.
E15	A kijelölt területen az erdőneveléssel kapcsolatos erdőgazdálkodási tevékenység elhagyása (beleértve a közelítést és készletezést is).	
E16	A gyérítések és véghasználatok során legalább 5 m^3/ha álló és/vagy fekvő holtfa jelenlétének	Alkalmazandó, ahol egyáltalán történik

	biztosítása.	nevelŖvágás, vagy véghasználat.
E17	Az emberek testi épségét, közlekedést és épületeket nem veszélyeztetŖ (az erdei élŖhelyek fenntartását kiemelten szolgáló) lábon álló holtfák meghagyása.	
E18	A ritka fajhoz tartozó, vagy odvas, vagy böhöncös, vagy idŖs vagy más okból értékes faegyedek kijelölése és megŖrzése az elŖ- és véghasználatok során.	
E20	Fokozottan védett jelölŖ madárfaj fészkének (madárfajtól függŖen meghatározott) körzetében fészkelési idŖszakban az erdŖgazdálkodási tevékenység korlátozása.	A fészkelési idŖszakhoz igazodó idŖbeni korlátozást és annak térbeli hatályát az elŖforduló fokozottan védett madárfaj ökológiai igényei alapján ï összhangban a madárvédelmi területre (SPA) megfogalmazott irányelvekkel ï kell megállapítani. Iránymutató szakirodalom: Pongrácz ï Horváth 2010.
E21	Az erdŖrészletben megjelölt mikroélŖhelyen legalább 10 m^3/ha, az egyes törzsek legvékonyabb részén többségében legalább 20 cm átmérŖt elérŖ álló és/vagy fekvŖ holtfa folyamatos fenntartása.	Teljes fa visszahagyandó.
E26	Az elŖhasználatok során az elegyfa fajok alsó és felsŖ lombkorona szintben hagyása, fenntartása, lehetŖség szerint a természetes erdŖtársulásra/közösségi jelentŖségŤ élŖhelyre jellemzŖ összetételben, mennyiségben és többé-kevésbé egyenletes eloszlásban.	Alkalmazandó, ahol egyáltalán történik nevelŖvágás.
E27	A természetes erdŖtársulás/közösségi jelentŖségŤ élŖhely megfelelŖ állományszerkezetének kialakítása érdekében a nevelŖvágások során az alsó lombkorona- és a cserjeszint kialakítása, a kialakult szintek megfelelŖ záródásának fenntartása.	Alkalmazandó, ahol egyáltalán történik nevelŖvágás.
E32	ÖrökerdŖ üzemmódra való áttérés.	ElsŖsorban akkor releváns, ha a regéci Malom-patak menti állományok erdŖtervezett erdŖk lesznek.
E33	Természetes, természetszerŤ és származék erdŖkben a tarvágás mellŖzése.	
E35	Fahasználatok során a kitermelt faanyag vonszolásos közelítésének mellŖzése. A faanyagot rövid fában, emelve kell közelíteni.	Ahol csak lehet, rövidfában és megemelve kell megoldani a közelítést és kiszállítást.
E36	Az adott erdŖrészletben véghasználat esetén	A gazdálkodással érintett,

	szálalóvágás alkalmazása.	vágásos üzemmódba sorolt állományokban.
E38	ŕ shonos fafajú állományok véghasználata során átlagosan 5-20% területi lefedettséget biztosító mikroélŐhelyek visszahagyása, lehetŐleg az idŐs állomány összetételét jellemzŐ formában.	Alkalmazandó, ahol egyáltalán történik véghasználat.
E39	A mikroélŐhelyek fenntartása.	A lehetŐségekhez képest a legnagyobb mértékben (pl. élŐ és fekvŐ holtfa, gyökértányérok, magas tuskók, böhöncök stb.).
E40	A fakitermelés és anyagmozgatás során, az erdŐrészlet területén a talaj védelme érdekében kerülendŐ a 20 cm-nél mélyebb közelítési, illetve vonszolási nyom kialakulása. A tŐ- és törzssérülés ne haladja meg az 5%-ot.	
E41	A fakitermelés elvégzésére idŐ- és térbeli korlátozás megállapítása.	Védett természeti területen (a Fonyi Körzet hegyvidéki részein az erdŐterv-rendelet szerint) augusztus 15. és április 1. között végezhetŐ fakitermelés
E50	A vágásterületen történŐ égetés mellŐzése.	LehetŐség szerint. Az alternatív megoldás a gallyak aprítása lehet
E52	ŕ shonos fafajú faállomány tájhonos fajokkal történŐ felújítása.	Az éger- és fŤzligetek fŐ- és elegyfafajainak alkalmazásával.
E57	Az erdŐfelújításban, pótlásban, állománykiegészítésben kizárólag tájhonos fafaj alkalmazása.	
E58	Az erdŐfelújítások során a természetes erdŐtársulásnak megfelelŐ elegyfajok biztosítása.	
E68	Totális gyomirtó szerek használata csak szelektív módon és csak intenzíven terjedŐ, inváziós lágy- és fás szárú fajok ellen alkalmazható a mŤködési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal történt elŐzetes egyeztetést követŐen.	
E72	LehetŐség szerint mechanikai módszerek (pl. kézi cserjeirtás, szárzúzás, kaszálás) alkalmazandók agresszívan terjedŐ fajok visszaszorítására.	LehetŐség szerint. A visszaszorítás megkezdését elŐzetesen be kell jelenteni a természetvédelmi kezelŐnek. A vizes élŐhely jelleg miatt a vegyszerhasználat minimalizálása szükséges!
E74	Kórokozók és kártevŐk elleni vegyszeres védekezés	Különösen indokolt

	kizárólag indokolt esetben (pl. lakott terület közelében, közegészségügyi okokból, esetleg felújítás alatt álló erdőterületeken, magtermő állományokban) történő elvégzése.	esetben!
E75	Kártevők elleni védekezésnél kímélő technológiák és célirányos kijuttatás (területi lokalizáció, időszak megválasztása: életciklushoz kötött kijuttatás) alkalmazása.	Különösen indokolt esetben!
E80	Meghatározott erdőrészletekben az élőhelyek és fajok védelme érdekében időbeli korlátozás alkalmazása.	
E81	Faanyag mozgatása csak kemény (száraz vagy fagyott) talajviszonyok mellett	
E83	Az erdőszegélyekben található intenzíven terjedő lágy és fás szárú fajok továbbterjedésének mechanikus módszerekkel (pl. kézi cserjeirtás, szárzúzás) történő megakadályozása.	Lehetőség szerint. A visszaszorítás megkezdését előzetesen be kell jelenteni a természetvédelmi kezelőnek
E84	Fakitermelés tervezése során az érintett erdőrészletek korosztály-eloszlásának javítása. Térben változó erélyű nevelővágások végzése, az alsó szint és az átlagkornál fiatalabb egyedek kímélete.	ő shonos faállományú erdők esetén a nagy kiterjedésű, egybefüggő erdőfelújítások, valamint a nagy kiterjedésű egykorú állományok kialakulásának elkerülése, egyenletes koreloszlás közelítése, idős állományok jelenlétének folyamatos biztosítása.
E86	A letermelt faanyag április 30-ig történő elszállítása a xilofág rovarfajok védelme érdekében.	Elsősorban bükkös állományokban, a havasi cincér (*Rosalia alpina*) védelme érdekében. Amennyiben eddig nem kerül elszállításra, 10% faanyag kötelezően visszahagyandó.
E87	Faanyagtermelést nem szolgáló üzemmód fenntartása.	
E94	Egészségügyi fakitermelés elhagyása az erdő fennmaradását, egészségi állapotát jelentősen veszélyeztető erdővédelmi ok kivételével.	
E95	A talajszinten odúval rendelkező fák kivágása magas tuskó visszahagyásával, az odú megőrzésével.	
Kód	**Vadgazdálkodásra vonatkozó előírás-javaslatok**	**Magyarázat**
VA01	Szóró, sózó vagy etetőhely a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyszínen alakítható ki.	

(e) ÉlőhelyrekonstrukciÓs és élőhelyfejlesztési javaslatok

Az élőhelyek állapotának javítását szolgáló lehetséges intézkedések (pl. idegenhonos és inváziós fafajok visszaszorítása, az erdők szerkezetének javítása, az álló és fekvő holtfa mennyiségének növelése) a gazdálkodási jellegű kezelési, fenntartási javaslatok között, a d) pont alatt szerepelnek.

(f) Kezelési javaslatok indoklása

Az égerligetek a térség különleges, kis kiterjedésű, természeti értékekben potenciálisan gazdag élőhelyei. Állományai (vö. regéci Malom-patak mente) zömmel nem erdőtervezettek, ún. fásításnak minősülnek. Fenntartásukat (a közút menti sávokat leszámítva) a szokásos erdőgazdálkodási beavatkozásoktól való elhatárolással, minimális kezelések végzésével, hosszabb távon a természetes erdődinamikai folyamatokra támaszkodva javasoljuk biztosítani. A kezelési javaslatok mindezek figyelembe vételével, elsősorban a fiatal-középkorú állományokban esedékes nevelővágások (törzskiválasztó gyérítések) lehetőségének biztosításával kerültek megfogalmazásra. A javasolt intézkedések a minimális beavatkozások elvét követik, a közösségi jelentőségű fajok számára sok álló és fekvő holtfa, illetve sokféle mikrohabitat kialakulásához biztosítanak keretet, ugyanakkor a rendkívüli természeti események okozta változások kezelésére is lehetőséget adnak

3. KE-4

(a) Kezelési egység kódja: KE-4

(b) Kezelési egység meghatározása: Idegenhonos fafajú ültetvények

(c) Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

Érintett NATURA 2000 élőhelyek:-

Érintett ÁNÉR élőhelyek:

- S1: Akácosok
- S4: Erdei fenyvesek
- S5: Egyéb tájidegen fenyves

Érintett közösségi jelentőségű fajok:-
Érintett egyéb fajok:-

(d) Javasolt előírások

Kód	Erdőterületekre vonatkozó kezelési előírás-javaslatok	Magyarázat
E08	Rakodó, depónia kialakításának területi korlátozása (a közösségi jelentőségű élőhelyekre, illetve fajokra történő esetleges káros hatások miatt).	Közösségi jelentőségű fajok esetében, vagy szomszédos közösségi jelentőségű élőhelyek miatt merülhet fel.
E09	A fakitermeléshez és anyagmozgatáshoz szükséges közelítő nyomok csak a közösségi jelentőségű fajok és élőhelyek védelmének figyelembe vételével.	Közösségi jelentőségű fajok esetében, vagy szomszédos közösségi jelentőségű

		élőhelyek miatt merülhet fel.
E18	A ritka fajhoz tartozó, vagy odvas, vagy böhöncös, vagy idős, vagy más okból értékes faegyedek kijelölése és megőrzése az előző- és véghasználatok során.	
E19	Az előző- és véghasználatok során az előzetesen meghatározott fa-, illetve cserjefajok kímélete.	Az őshonos lombos fa- és cserjefajok kímélete.
E20	Fokozottan védett jelölő madárfaj fészkének (madárfajtól függően meghatározott) körzetében fészkelési időszakban az erdőgazdálkodási tevékenység korlátozása.	A fészkelési időszakhoz igazodó időbeni korlátozást és annak térbeli hatályát az előforduló fokozottan védett madárfaj ökológiai igényei alapján ï összhangban a madárvédelmi területre (SPA) megfogalmazott irányelvekkel ï kell megállapítani. Iránymutató szakirodalom: Pongrácz ï Horváth 2010.
E30	Az idegenhonos vagy tájidegen fafajokkal jellemezhető faállományokban a nevelővágások során az őshonos fafajok egyedeinek megőrzése az alsó- és a cserjeszintben is.	
E39	A mikroélőhelyek fenntartása.	Az állománynevelési és átalakítási munkák során a mikrohabitatok (pl. odvas fa) lehetőségek szerinti (átmeneti) megtartása.
E40	A fakitermelés és anyagmozgatás során az erdőrészlet területén a talaj védelme érdekében kerülendő a 20 cm-nél mélyebb közelítési, illetve vonszolási nyom kialakulása. A tő- és törzssérülés ne haladja meg az 5%-ot.	Különösen az erdőtalaj védelemre kell nagy figyelmet fordítani.
E41	A fakitermelés elvégzésére idő- és térbeli korlátozás megállapítása.	Védett természeti területen (a Fonyi Körzet hegyvidéki részein az erdőterv-rendelet szerint) augusztus 15. és április 1. között végezhető fakitermelés.
E50	A vágásterületen történő égetés mellőzése.	Lehetőség szerint. Az alternatív megoldás a gallyak aprítása lehet.
E51	Felújítás tájhonos fafajokkal, illetve célállománnyal.	
E54	Idegenhonos fafajú faállomány szerkezetátalakítása.	

E62	Az idegenhonos és tájidegen fafajú faállományok véghasználata és felújítása során a természetes cserje- és lágyszárú szint kímélete, valamint a talajtakaró megóvása.	
E64	Az idegenhonos és tájidegen fafajú erdŖk véghasználata során a tájhonos fafajok egyedeinek meghagyása (az alsó- és lehetŖség szerint a cserjeszintben is).	
E68	Totális gyomirtó szerek használata csak szelektív módon és csak intenzíven terjedŖ, inváziós lágy és fás szárú fajok ellen alkalmazható a mŤködési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal történt elŖzetes egyeztetést követŖen.	Az állományok alatt jelentkezŖ akácosodás megfékezésére.
E69	A környezŖ gyepterületek védelme érdekében az idegenhonos fafajok alkotta állományok terjeszkedésének megakadályozása.	
E70	Az intenzíven terjedŖ növényfajok elleni vegyszer használata a következŖ elŖírások mellett:	
	Å Az ellenŖrizhetŖség biztosítása érdekében a vegyszerbe minden esetben színezŖ anyag keverése.	
	Å Javasolt alkalmazási idŖ: lágy szárú: május-június, fás szárú: augusztus-szeptember.	Akácsarjak ellen július ï szeptember hónapokban.
	ÅAz alkalmazható szerek lehetŖleg környezetbarát, gyorsan felszívódó hatóanyagúak, szelektív kijuttatásra alkalmasak legyenek, melyek levélen vagy kambiumon keresztül felszívódnak és a növény sarjadásmentes irtását biztosítják.	Akácsarjak ellen pl. Lontrel 300, Medallon Premium.
	Å MegfelelŖ vastagságú egyedek esetében injektálás, kéreghántás vagy levágás után a vágásfelület pontpermetezése, illetve kenése útján alkalmazható vegyszer.	
	ÅVékonyabb egyedek, illetve korábbi kezelés után kihajtó sarjak esetében levélen felszívódó gyomirtó alkalmazása, csöppenésmentes kijuttatással.	
E72	LehetŖség szerint mechanikai módszerek (pl. kézi cserjeirtás, szárzúzás, kaszálás) alkalmazandók agresszívan terjedŖ fajok visszaszorítására.	A vegyszeres kezelésekkel kombinálva, akácsarjak visszaszorítása érdekében
E74	Kórokozók és kártevŖk elleni vegyszeres védekezés kizárólag indokolt esetben (pl. lakott terület közelében, közegészségügyi okokból, esetleg felújítás alatt álló erdŖterületeken, magtermŖ állományokban) történŖ elvégzése.	Különösen indokolt esetben!
E75	KártevŖk elleni védekezésnél kímélŖ technológiák és célirányos kijuttatás (területi lokalizáció, idŖszak	Különösen indokolt esetben!

	megválasztása: életciklushoz kötött kijuttatás) alkalmazása.	
E81	Faanyag mozgatása csak kemény (száraz vagy fagyott) talajviszonyok mellett	
Kód	**Vadgazdálkodásra vonatkozó előírás-javaslatok**	
VA01	Szóró, sózó vagy etetőhely a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyszínen alakítható ki.	

(e) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok

Az idegenhonos fenyőfajok által uralt (az esetek nagy részében jelentős arányban őshonos lombos fafajokat is tartalmazó) állományokat védett természeti területen (Zempléni Tájvédelmi Körzet) hosszú távon a termőhelyi viszonyokhoz igazodó, potenciális erdőtársulásoknak megfelelő erdőtársulássá, illetve élőhelytípussá kell alakítani. A célállapotként megjelölhető élőhelytípusok szinte kizárólag zonális erdők (cser nélküli kocsánytalantölgyesek, gyertyános-kocsánytalantölgyesek, bükkösök). A fafajcserés átalakítások egy kisebb része (idősebb, rossz egészségi állapotú állományok esetében) vélhetően csak tarvágást követő mesterséges erdősítéssel oldható meg. A középkorú, jobb egészségi állapotú, erősen lombelegyes állományokban ugyanakkor a lombos ŐÁvázraò és a természetes (a lazább záródású, fényben gazdagabb állományokban érezhetően működő) erdődinamikai folyamatokra alapozva fokozatos, több évtizedre elnyúló (a természetvédelmi elvárásokkal és a Natura 2000 szempontokkal jobban harmonizáló) rekonstrukciós munka is végezhető. Az átalakítási munkák részletes megtervezésére a körzeti erdőtervezés keretei között nyílik lehetőség (a jelenleg érvényben levő erdőtervek előírásai közül főleg a növedékfokozó gyérítések és a haszonvételi gyérítések adnak lehetőséget ilyen jellegű munkák végzésére).

Az akác által uralt kisebb (őshonos lombos fafajokat is tartalmazó) állományokat védett természeti területen (Zempléni Tájvédelmi Körzet) hosszú távon a termőhelyi viszonyokhoz igazodó, potenciális erdőtársulásoknak megfelelő erdőtársulássá, illetve élőhelytípussá kell alakítani. A célállapotként megjelölhető élőhelytípusok szinte kizárólag zonális erdők (cser nélküli kocsánytalantölgyesek, gyertyános-kocsánytalantölgyesek. A fafajcserés átalakítások az akác agresszív viselkedése (erős sarjadzása) és a meglehetősen magas ráfordítás-igény miatt elsősorban tarvágást követő mesterséges erdősítéssel biztosítható. A lombelegyes állományrészekben ugyanakkor a lombos ŐÁvázò (facsoportok, egyes fák) megtartásával a természetvédelmi elvárásokkal és a Natura 2000 szempontokkal jobban harmonizáló rekonstrukciós munka végezhető. Az őshonos lombos foltok visszahagyása a védett természeti területen (ZTK) megkövetelhető. Az átalakítási munkák részletes megtervezésére a körzeti erdőtervezés keretei között nyílik lehetőség, az egyik állomány viszont jelenleg nem erdőtervezett. Javasolt, hogy a lombelegyes erdeifenyvesek (többek között például a Mogyoróska 2/J, 2/K, 58/B erdőrészletek) esetében a használatok ï az állományok őshonos fafajú erdővé alakítását szolgálva ï a nem őshonos fenyőfaj fokozatos kitermelésével és az alsó szintekben található őshonos lombosok (bükk, gyertyán, kocsánytalan tölgy, juharok) felszabadításával történjenek.

(f) Kezelési javaslatok indoklása

A kezelési és rekonstrukciós javaslatok megfogalmazására abban a megközelítésben került sor, miszerint a dominánsan nem őshonos fafajokból álló erdőket a védett természeti

területekre vonatkozó általános természetvédelmi irányelvek és elŐírások alapján hosszú távon (lehetŐleg fokozatosan, vagy kis területŤ tarvágásokkal) a termŐhelyi viszonyokhoz igazodó, potenciális erdŐtársulásoknak megfelelŐ élŐhelytípussá kell alakítani. A javasolt átalakítások az egyéb védelmi (talajvédelmi, tájképvédelmi) funkciók részbeni megtartását, az idegenhonos fafajok visszaszorítását, lombos állományrészek és a hagyásfák megŐrzését, az Őshonos fafajú, elegyes állományok kialakítását egyaránt lehetŐvé teszik, illetve biztosítják.

6. KE-5

a) Kezelési egység kódja: KE-5

(b) Kezelési egység meghatározása: Vágásterület, fiatalosok

(c) Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

Érintett NATURA 2000 élŐhelyek: -

Érintett ÁNÉR élŐhelyek:

- P1: ŕ shonos fafajú fiatalosok;
- P8: vágásterületek (jövŐben várható)

Érintett közösségi jelentŐségŤ fajok: -
Érintett egyéb fajok: -

(d) Javasolt elŐírások

Kód	ErdŐterületekre vonatkozó kezelési elŐírás-javaslatok	Magyarázat
E08	Rakodó, depónia kialakításának területi korlátozása (a közösségi jelentŐségŤ élŐhelyekre, illetve fajokra történŐ esetleges káros hatások miatt).	Védett fajok esetében merülhet fel.
E09	A fakitermeléshez és anyagmozgatáshoz szükséges közelítŐ nyomok csak a közösségi jelentŐségŤ fajok és élŐhelyek védelmének figyelembe vételével.	Védett fajok esetében merülhet fel.
E13	Állománynevelés során a nyiladékok és az állományszélek felé legalább 5 m széles erdŐszegély létrehozásának elŐsegítése vagy a meglévŐk fenntartása. Az elŐ- és véghasználatok során az idegenhonos növények eltávolítása (az Őshonos növényekre nézve kíméletes módszerekkel).	Tisztítások során érvényre juttatható szempont.
E17	Az emberek testi épségét, közlekedést és épületeket nem veszélyeztetŐ (az erdei élŐhelyek fenntartását kiemelten szolgáló) lábon álló holtfák meghagyása.	Hagyásfákra vonatkozóan érvényesítendŐ szempont.
E19	Az elŐ- és véghasználatok során az elŐzetesen meghatározott fa-, illetve cserjefajok kímélete.	Tisztítások során érvényre juttatható szempont. ElsŐsorban az Őshonos

		elegyfák (köztük a pionír fafajok) és egyes cserjefajok megtartása érdekében lehet alkalmazni.
E20	Fokozottan védett jelölő madárfaj fészkének (madárfajtól függően meghatározott) körzetében fészkelési időszakban az erdőgazdálkodási tevékenység korlátozása.	A fészkelési időszakhoz igazodó időbeni korlátozást és annak térbeli hatályát az előforduló fokozottan védett madárfaj ökológiai igényei alapján ï összhangban a madárvédelmi területre (SPA) megfogalmazott irányelvekkel ï kell megállapítani. Iránymutató szakirodalom: Pongrácz ï Horváth 2010.
E26	Az előhasználatok során az elegyfa fajok alsó és felső lombkorona szintben hagyása, fenntartása, lehetőség szerint a természetes erdőtársulásra/közösségi jelentőségű élőhelyre jellemző összetételben, mennyiségben és többé-kevésbé egyenletes eloszlásban.	Tisztítások során érvényre juttatandó, általános érvényű szempont.
E28	Természetes-, természetszerű- és származék természetességi állapotú erdőkben a nevelővágások során az idegenhonos fa- és cserjefajok egyedszámának minimális szintre szorítása, illetve lehetőség szerinti teljes eltávolítása.	Tisztítások során érvényre juttatandó, általános érvényű szempont.
E29	A vegyes összetételű faállományokban a nevelővágások során az idegenhonos fafajok eltávolítása.	Tisztítások során érvényre juttatandó, általános érvényű szempont.
E30	Az idegenhonos vagy tájidegen fafajokkal jellemezhető faállományokban a nevelővágások során az őshonos fafajok egyedeinek megőrzése az alsó- és a cserjeszintben is.	Tisztítások során érvényre juttatandó, általános érvényű szempont.
E39	A mikroélőhelyek fenntartása.	A lehetőségekhez képest a legnagyobb mértékben (pl. élő és fekvő holtfa, gyökértányérok, magas tuskók, böhöncök stb.).
E50	A vágásterületen történő égetés mellőzése.	Lehetőség szerint. Az alternatív megoldás a gallyak aprítása lehet.
E51	Felújítás tájhonos fafajokkal, illetve célállománnyal.	
E57	Az erdőfelújításban, pótlásban, állománykiegészítésben kizárólag tájhonos fafaj alkalmazása.	

E58	Az erdŘfelújítások során a természetes erdŘtársulásnak megfelelŘ elegyfajok biztosítása.	
E61	Talajvédelmi rendeltetésŤ és felnyíló (erdŘssztyepp jellegŤ) erdŘk esetében a felújítás során a táj- és termŘhelyhonos fafajok tuskó- és gyökérsarj eredetŤ újulatának megŘrzése.	Talajvédelmi rendeltetés esetén a természetes úton megjelent Řshonos újulat mind megŘrzendŘ.
E65	Intenzíven terjedŘ idegenhonos fafaj felújításokban történŘ alkalmazásának teljes körŤ mellŘzése.	
E68	Totális gyomirtó szerek használata csak szelektív módon és csak intenzíven terjedŘ, inváziós lágy és fás szárú fajok ellen alkalmazható a mŤködési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal történt elŘzetes egyeztetést követŘen.	
E70	Az intenzíven terjedŘ növényfajok elleni vegyszer használata a következŘ elŘírások mellett: Å Az ellenŘrizhetŘség biztosítása érdekében a vegyszerbe minden esetben színezŘ anyag keverése. Å Javasolt alkalmazási idŘ: lágy szárú: május-június, fás szárú: augusztus-szeptember. Å Alkalmazás ï a fás szárú fajok visszaszorítása érdekében ï kéregre kenéssel, tuskóecseteléssel, fainjektálással, nem légi úton történŘ permetezéssel, ártéren ï a gyalogakác kivételével ï fainjektálással. ÅAz alkalmazható szerek lehetŘleg környezetbarát, gyorsan felszívódó hatóanyagúak, szelektív kijuttatásra alkalmasak legyenek, melyek levélen vagy kambiumon keresztül felszívódnak és a növény sarjadás mentes irtását biztosítják. Å Erdészeti felhasználásra engedélyezett készítmények alkalmazása (az engedélyokiratban foglalt módon, az egyéb vonatkozó jogszabályi elŘírások betartásával, a kijuttatáshoz szükséges hatósági engedélyek birtokában). Å MegfelelŘ vastagságú egyedek esetében injektálás, kéreghántás vagy levágás után a vágásfelület pontpermetezése, illetve kenése útján alkalmazható vegyszer. ÅVékonyabb egyedek, illetve korábbi kezelés után kihajtó sarjak esetében levélen felszívódó gyomirtó alkalmazása, csöppenés mentes kijuttatással.	
E72	LehetŘség szerint mechanikai módszerek (pl. kézi cserjeirtás, szárzúzás, kaszálás) alkalmazandók agresszívan terjedŘ fajok visszaszorítására.	A vegyszeres kezelésekkel kombinálva, akácsarjak visszaszorítása érdekében.
E74	Kórokozók és kártevŘk elleni vegyszeres védekezés	

	kizárólag indokolt esetben (pl. lakott terület közelében, közegészségügyi okokból, esetleg felújítás alatt álló erdőterületeken, magtermő állományokban) történő elvégzése.	
E75	Kártevők elleni védekezésnél kímélő technológiák és célirányos kijuttatás (területi lokalizáció, időszak megválasztása: életciklushoz kötött kijuttatás) alkalmazása.	
E83	Az erdőszegélyekben található intenzíven terjedő lágy és fásszárú fajok továbbterjedésének mechanikus módszerekkel (pl. kézi cserjeirtás, szárzúzás) történő megakadályozása.	
E85	A hagyásfák, hagyásfa-csoportok fenntartása a fák természetes pusztulásáig.	
Kód	**Vadgazdálkodásra vonatkozó előírás-javaslatok**	**Magyarázat**
VA03	Szóró, sózó vagy etetőhely a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyszínen alakítható ki.	

(e) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok

A kezelési egység területére vonatkozóan élőhelyrekonstrukciós és/vagy élőhelyfejlesztési javaslatok annyiban merülnek fel, hogy vágásos erdőgazdálkodás korai fázisaiban (üres vágásterület, mesterséges erdősítés, pótlás, folyamatos és befejezett erdősítés ápolása) van a legtöbb lehetőség az élőhelyek állapotának javítását szolgáló egyik legmarkánsabb intézkedés, nevezetesen a fafajcsere végrehajtására (egyidejűleg az idegenhonos és inváziós fafajok visszaszorítására). A részletesebb javaslatok a gazdálkodási jellegű kezelési, fenntartási javaslatok között, a d) pont alatt szerepelnek.

(f) Kezelési javaslatok indoklása:

A kezelési javaslatok igazodnak a vágásterületek, erdősítések és a fiatal, záródó vagy záródott állományok sajátosságaihoz. Bár a tervezési területen jelenleg kevés ide sorolható erdőrészlet található (ez a jövőben változhat!), a javaslatok lehetőséget biztosítanak a véghasználat utáni nyílt (vágás) területeken az idegenhonos fafajok elleni fellépésre, szükség esetén akár a vegyszerhasználatra, illetve hangsúlyozzák az őshonos fafajú, elegyes, idegenhonos elemektől mentes fiatalosok kialakításának szükségességét és fontosságát.

7. KE-6

a) Kezelési egység kódja:*KE-6*

(b) Kezelési egység meghatározása: Spontán cserjésedő területek

(c) Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

Érintett NATURA 2000 élőhelyek: -

Érintett ÁNÉR élőhelyek:

- P2b: Galagonyás-kökényes-borókás száraz cserjések

Érintett közösségi jelentőségű fajok:

- Zempléni futrinka (*Carabus zawadszkii)*
- Sárga gyapjasszövő *(Eriogaster catax)*

Érintett egyéb fajok:

- Sárga len (*Linum flavum)*
- Nagy pacsirtafű (*Polygala major)*

(d) Javasolt előírások

Kód	Gyepterületekre vonatkozó előírás-javaslatok	Magyarázat
GY28	A gyepek cserjésedésének megakadályozása, azonban a szórtan jelentkező őshonos cserjék megőrzése.	
GY29	Cserjeirtás csak szeptember 1. és február 28. közötti időszakban lehetséges.	Amennyiben közösségi jelentőségű fajt és élőhelyet nem veszélyeztet, augusztus 15-től elkezdhető.
GY31	A cserjeirtás megkezdésének időpontját legalább 5 nappal korábban írásban a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságnak szükséges bejelenteni, valamint a meghagyásra szánt cserjéket, cserjefoltokat a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetni.	
GY32	A működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság általi kijelölésüket követően a fajgazdag, vagy védett fajokat tartalmazó cserjés foltokat meghagyása.	
GY118	Élőhelyrekonstrukció.	A ANPI által meghatározott területeken gyeppé alakítás.
GY129	A területen található őshonos cserjék minimum 5 %-ának meghagyása kisebb csoportokban, mérettől függetlenül (kis- és nagytermetű cserjék egyaránt).	

GY130	Gépi cserjeirtás csak kemény (száraz vagy fagyott) talajon végezhető. Tartós esőzés után a munkák szüneteltetése, gépekkel mozogni a területen csak annak felszáradása után lehet. A gépi munkavégzés nem károsíthatja a gyepet.	
GY131	A cserjék - későbbi kezelések megkönnyítése érdekében - talajszintben való kivágása.	
Kód	Erdőgazdálkodásra vonatkozó előírás-javaslatok	Magyarázat
E78	A természetvédelmi szempontból értékes gyepterületekkel érintkező állományok esetében a nemzeti park igazgatósággal egyeztetett szélességben erdőszegély kialakítása.	Amennyiben a cserjésedés olyan mértékű, hogy már fásításnak számít.
Kód	Vadgazdálkodásra vonatkozó előírás-javaslatok	Magyarázat
VA01	Szóró, sózó vagy etetőhely a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyszínen alakítható ki.	

(e)Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

Az értékes, de előrehaladott szukcesszionális állapotú, erősen cserjésedett gyepeken a cserjeirtás elvégzése után, folyamatos kaszálással a cserjéseket gyeppé kell alakítani a nyílt élőhelyek területi arányának megtartás érdekében.

A rekonstrukciót követően ezeknek a területeknek a cserjeirtása után elsősorban a kaszálással történő hasznosítás javasolt lsd. KE-1 kezelési egység előírásait. A vadgyümölcsfák megőrzését, az odvas fák kíméletét madárvédelmi szempontból is javasoljuk.

(f) Kezelési javaslatok indoklása

A kökényes-galagonyás-borókás cserjések egyre nagyobb teret hódítanak el a gyepes élőhelyekből (6520) visszaszorításuk alapvető feladat. Az időbeni korlátozásra a cserjéseket előnyben részesítő énekesmadarak fészkelési időszakára tekintettel, valamint a sárga gyapjasszövő (*Eriogaster catax)* számára szükséges élőhelyek mozaikos megtartása miatt van szükség. Ugyanakkor a zempléni futrinka és számos madárfaj a bokros szegélyeket előnyben részesíti, úgyhogy erdővel érintkező szegélyzónát, bokorcsoportokat miattuk is hagyni kell.

8. KE-7

a) Kezelési egység kódja:KE-7

(b) Kezelési egység meghatározása: Csak minimális beavatkozásokkal érinthető erdei élőhelyek

(c) Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

Érintett NATURA 2000 élőhelyek:

9180 Lejtők és sziklatörmelékek *Tilio-Acerion*-erdői
91H0 ï Pannon molyhos-tölgyesek *Quercus pubescens*-szel
91M0 ï Pannon cseres-tölgyesek (csak a fokozottan védett területen)
91G0 ï Pannon gyertyános-tölgyesek *Quercus petraeával* és *Carpinus betulusszal* (csak a fokozottan védett területen)
9130 ï Szubmontán és montán bükkösök (*Asperulo-Fagetum)* (csak a fokozottan védett területen)

Érintett ÁNÉR élőhelyek:

- LY2 ï Törmeléklejtő-erdők
- L1 ï Mész- és melegkedvelő tölgyesek
- L2a ï Pannon cseres-tölgyesek (csak a fokozottan védett területen)
- K2 ï Pannon gyertyános-tölgyesek (csak a fokozottan védett területen)
- K5 ï Montán- és szubmontán bükkösök (csak a fokozottan védett területen)

Érintett közösségi jelentőségű fajok:

- Zempléni futrinka (*Carabus zawadszkii*)
- Skarlátbogár (*Cucujus cinnaberinus*)
- Nagy szarvasbogár (*Lucanus cervus*)
- Sárgahasú unka (*Bombina variegata*)

Érintett egyéb fajok:

- Fekete harkály (*Dryocopus martius*)
- Nagy fakopáncs (*Dendrocopus major*)
- Közép fakopáncs (*Dendrocopus media*)
- Hamvas küllő (*Picus canus)*

(d) Javasolt előírások

Kód	Erdőterületekre vonatkozó kezelési előírás-javaslatok	Magyarázat
E03	A közösségi jelentőségű élőhelyek vagy fajok megőrzése érdekében ï az erdőterület erre alkalmas erdőrészleteiben ï a folyamatos erdőborítást biztosító átmeneti, örökerdő vagy faanyagtermelést nem szolgáló üzemmódra való áttérés.	Az érintetlenül fenntartandó fokozottan védett területek faanyagtermelést nem szolgáló üzemmódba sorolása megtörtént.
E08	Rakodó, depónia kialakításának területi korlátozása (a közösségi jelentőségű élőhelyekre, illetve fajokra történő esetleges káros hatások miatt).	A kapcsolódó, szomszédos állományokban végzett fakitermelések esetén, illetve a Vár-hegy rekonstrukciója kapcsán merülhet fel.
E09	A fakitermeléshez és anyagmozgatáshoz szükséges közelítő nyomok csak a közösségi jelentőségű fajok és élőhelyek védelmének figyelembe vételével.	A kapcsolódó, szomszédos állományokban végzett

		fakitermelések esetén merülhet fel.
E10	Meghatározott erdőrészletekben az élőhelyek és fajok védelme érdekében teljes érintetlenség biztosítása az inváziós növényfajok eltávolítására vonatkozó tevékenység kivételével.	A beavatkozás nélkül fenntartandó fokozottan védett területekre vonatkozó főszabály!
E17	Az emberek testi épségét, közlekedést és épületeket nem veszélyeztető (az erdei élőhelyek fenntartását kiemelten szolgáló) lábon álló holtfák meghagyása.	A veszélyforrást jelentő törzsek kitermelése lehetséges.
E20	Fokozottan védett jelölő madárfaj fészkének (madárfajtól függően meghatározott) körzetében fészkelési időszakban az erdőgazdálkodási tevékenység korlátozása.	A fészkelési időszakhoz igazodó időbeni korlátozást és annak térbeli hatályát az előforduló fokozottan védett madárfaj ökológiai igényei alapján ï összhangban a madárvédelmi területre (KMT) megfogalmazott irányelvekkel ï kell megállapítani. Korlátozási időszakok: 47/2014. (IV. 24.) VM rendelet. Csak akkor merülhet fel, ha idegenhonos fafajok eltávolítása miatt történik munka egy-egy erdőben.
E39	A mikroélőhelyek fenntartása.	Az állományok szinte teljes érintetlenségének biztosításával.
E41	A fakitermelés elvégzésére idő- és térbeli korlátozás megállapítása.	Védett természeti területen (a Fonyi Körzet hegyvidéki részein az erdőterv-rendelet szerint) augusztus 15. és április 1. között végezhető fakitermelés. Mindez természetesen csak az idegenhonos fafajok kitermelése esetén felmerülő szempont.
E50	A vágásterületen történő égetés mellőzése.	Idegenhonos fafajok (pl. fenyők) kitermelése esetén sem végezhető!
E57	Az erdőfelújításban, pótlásban, állománykiegészítésben kizárólag tájhonos fafaj alkalmazása.	Amennyiben valamilyen nagyobb térléptékű bolygatás esetén az erdőborítottság helyreállítása érdekében

		aktív beavatkozás szükséges.
E68	Totális gyomirtó szerek használata csak szelektív módon és csak intenzíven terjedő, inváziós lágy és fás szárú fajok ellen alkalmazható a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal történt előzetes egyeztetést követően.	Az állományokban esetleg jelentkező akácosodás megfékezésére.
E70	Az intenzíven terjedő növényfajok elleni vegyszer használata a következő előírások mellett:	
	ÅAz ellenőrizhetőség biztosítása érdekében a vegyszerbe minden esetben színező anyag keverése.	
	ÅJavasolt alkalmazási idő: lágy szárú: május-június, fás szárú: augusztus-szeptember.	Az esetlegesen előforduló/megjelenő akácsarjak ellen július ï szeptember hónapokban.
	Å Az alkalmazható szerek lehetőleg környezetbarát, gyorsan felszívódó hatóanyagúak, szelektív kijuttatásra alkalmasak legyenek, melyek levélen vagy kambiumon keresztül felszívódnak és a növény sarjadásmentes irtását biztosítják.	Az esetlegesen előforduló/megjelenő akácsarjak ellen pl. Lontrel 300, Medallon Premium.
	Å Megfelelő vastagságú egyedek esetében injektálás, kéreghántás vagy levágás után a vágásfelület pontpermetezése, illetve kenése útján alkalmazható vegyszer.	
	Å Vékonyabb egyedek, illetve korábbi kezelés után kihajtó sarjak esetében levélen felszívódó gyomirtó alkalmazása, csöppenésmentes kijuttatással.	
E72	Lehetőség szerint mechanikai módszerek (pl. kézi cserjeirtás, szárzúzás, kaszálás) alkalmazandók agresszívan terjedő fajok visszaszorítására.	A vegyszeres kezelésekkel kombinálva, az esetleg előforduló/megjelenő akácsarjak visszaszorítása érdekében.
E74	Kórokozók és kártevők elleni vegyszeres védekezés kizárólag indokolt esetben (pl. lakott terület közelében, közegészségügyi okokból, esetleg felújítás alatt álló erdőterületeken, magtermő állományokban) történő elvégzése.	Különösen indokolt esetben!
E75	Kártevők elleni védekezésnél a szelektív szerek vagy biológiai módszerek alkalmazását kell előnyben részesíteni. Nem használhatók olyan hatóanyag tartalmú készítmények, amelyek közösségi jelentőségű, illetve védett fajok egyedeit is elpusztítják.	Különösen indokolt esetben!
E81	Faanyag mozgatása csak kemény (száraz vagy fagyott) talajviszonyok mellett.	A kitermelt/kivágott idegenhonos fafajok faanyaga a helyszínen is hagyható!
E87	Faanyagtermelést nem szolgáló üzemmód fenntartása.	

(e) ÉlőhelyrekonstrukciÓs és élőhelyfejlesztési javaslatok

A kezelési egység területére vonatkozóan élőhelyrekonstrukciós és/vagy élőhelyfejlesztési javaslatok alapesetben nem merülnek fel. Az élőhelyek állapotának javítását szolgáló, elsősorban a zavaró hatások elhárítására irányuló intézkedések (kiemelten az idegenhonos, intenzíven terjedő és inváziós fafajok pl. akác, erdei fenyő visszaszorítása) a gazdálkodási jellegű kezelési, fenntartási javaslatok között, a d) pont alatt szerepelnek.

(f) Kezelési javaslatok indoklása

A kezelési javaslatok abban a szellemben kerültek megfogalmazásra, hogy a Zempléni Tájvédelmi Körzet egyes fokozottan védett területeinek (jelen esetben a regéci Vár-hegy lejtőin álló őshonos fafajú erdők) érintetlenül, természetes erdődinamikai folyamatokra alapozott fenntartását biztosítani lehessen. A célkitűzés tartós megvalósításához az idegenhonos fafajok esetleges megjelenésének nyomonkövetésére fontos teendő, és az e tekintetben esetlegesen szükségessé váló természetvédelmi célú beavatkozásokra a megfogalmazott irányelvek lehetőséget biztosítanak. Az érintett területen a nagyvadlétszám elfogadható szintű, a természetes erdődinamikai folyamatok érvényesülését nem akadályozza.

<u>3.2.1.4. Egyéb élőhelyek</u>

9. KE-8

a) Kezelési egység kódja:*KE-8*

(b) Kezelési egység meghatározása: Egyéb élőhelyek, vár

(c) Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

Érintett NATURA 2000 élőhelyek: -

Érintett ÁNÉR élőhelyek:

- U3: Falvak, falu jellegű külvárosok

Érintett közösségi jelentőségű fajok:

- Nyugati piszedenevér (*Barbastellus barbastellus*)
- Közönséges denevér (*Myotis myotis*)

Érintett egyéb fajok:-
Érintett hrsz: 0164 a, b, c, d

(d) Javasolt előírások
Mivel sem gyepes, sem erdős, sem vizes javaslat-csomagból nem lehet ide sorolható előírásokat tenni lsd. gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok (3.2.1.1. fejezet) fejezet alatt.

(e) ÉlőhelyrekonstrukciÓs és élőhelyfejlesztési javaslatok
A vár rekonstrukciója során jelölő élőhely és faj nem sérülhet, valamint a vár díszkivilágítását úgy kell tervezni, hogy az ne zavarja az éjjel aktív állatokat pl.

denevérfajokat, illetve az épületben élő kolóniák érdekében a berepülő-nyílásokat szabadon kell hagyni.

A közösségi jelentőségű denevérfajok védelme érdekében a 3000K alatti érték javasolt a kültéri világítás színhőmérsékletére. A fényeknek ő még a díszvilágítás esetén is ő lefelé kell irányulniuk. Így például a talajszintbe épített fényvetőket, melyek felfelé sugároznak, el kell kerülni. Az utcákat amennyire csak lehet egyenletesen, és amennyire csak lehet, alacsony intenzitással világítsuk meg. A kültéri világítást a tényleges használat idejéhez kell igazítani

(f) Kezelési javaslatok indoklása

Az éjjel aktív állatokat zavarja a fényszennyezés, valamint az épületben lakó denevérek közlekedését a lezárt padlás korlátozza.

3.2.2. Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés

Erdőterületek esetén az élőhelyek helyreállítása elsősorban az erdőszerkezeti jellemzők javítását (mint fejlesztést) jelenti az erdőgazdálkodási tevékenység keretében, melyet természetvédelmi erdőkezeléssel lehet biztosítani. Gyepterületek helyreállítása/fejlesztése gyeptípusoktól függően, kaszálással, legeltetéssel illetve cserjeirtással, valamint a megjelenő inváziós fafajok egyedeinek eltávolításával történhet. A részletes élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatokat a dokumentáció 3.2.1 pontjánál, az egyes kezelési egységek (KE) részletes leírásánál adtuk meg.

3.2.3. Fajvédelmi intézkedések,

A zempléni futrinka (*Carabus zawadszkii*) esetében a cserjés állományszegélyek fenntartása kívánatos-.

A sárga gyapjasszövő (*Eriogaster catax)* számára erdőszegélyeket, illetve cserjeirtás esetén hagyás-bokorcsoportokat szükséges hagyni elsősorban a kökényesekben.

A sárgahasú unka (*Bombina variegata*) és egyéb kétéltű fajok védelme érdekében az erdei vízfolyások és kisvízállások kímélete szükséges, a fakitermelések, közelítési és faanyag-szállítási tevékenység során.

Közösségi jelentőségű denevérfajok esetében minden a kolóniák lakó- vagy telelőhelyéül szolgáló épület-karbantartást, vagy felújítást, beleértve a rágcsálóirtást, vegyszerhasználatot, például. padlásokon a gombaölővel történő permetezést a nemzeti park igazgatósággal egyeztetni szükséges.

Madárvédelmi területtel való átfedés miatt, a következő madárfajokra vonatkozó fajvédelmi javaslatok:

Fekete harkály (*Dryocopus martius*), hamvas küllő (*Picus canus*), közép- és nagyfakopács (*Dendrocopus media, D. major*)

Szükséges az odvas, kiszáradt, korhadó, széthasadt törzseket is tartalmazó idős tölgyes-bükkös állományok (fészkelő- és táplálkozó-területek) megtartása az odúban fészkelő fajok számára.

Elengedhetetlen az idős állományrészek és facsoportok visszahagyása; az odvas-korhadó törzsek kímélete a fakitermelések során; a fészkelőhelyek háborítatlanságának biztosítása a költési időszakban (március 15. ő július 15.).

Holló (*Corvus corax)*

A fészkelési és utódnevelési időszakban szükséges a fészkes fa körül 50 m-es körzetben a fakitermelés tilalma (1996. évi LIII. Törvény).

A többi, fenntartási tervben említett és fajleírásoknál részletezett szárazföldi közösségi jelentŘségŤ állatfajok esetében az állományaik fennmaradása érdekében a kezelési egységeknél és a gazdálkodáshoz nem köthetŘ kezelési javaslatok megvalósítása elegendŘ a fajmegŘrzéshez.

3.2.4. Kutatás monitorozás

2017-2018. évben elkészült a terület vegetációtérképe. Található egy 6510-3010 kódszámú Natura 2000 élŘhelyfelmérési mintapont is, melyet a központilag kiadott adatlap szerint mérünk fel.

Felmérésre került az NBmR keretében az összes közösségi jelentŘségŤ állatfaj és növényfaj, valamint egyéb védett fajok is.

Minden közösségi jelentŘségŤ faj esetében szükséges az állománynagyság változásának nyomon követése.

A zempléni futrinka (*Carabus zawadszkii*), sárga gyapjasszövŘ *(Eriogaster catax)* és a sárgahasú unka (*Bombina variegata*) kifejlett (adult) egyedei szórványosan kerültek elŘ az egyes szaporodásra alkalmas élŘhelyeken. Monitorozásukat a NBmR protokoll szerint javasoljuk végrehajtani.

3.2.5. Mellékletek

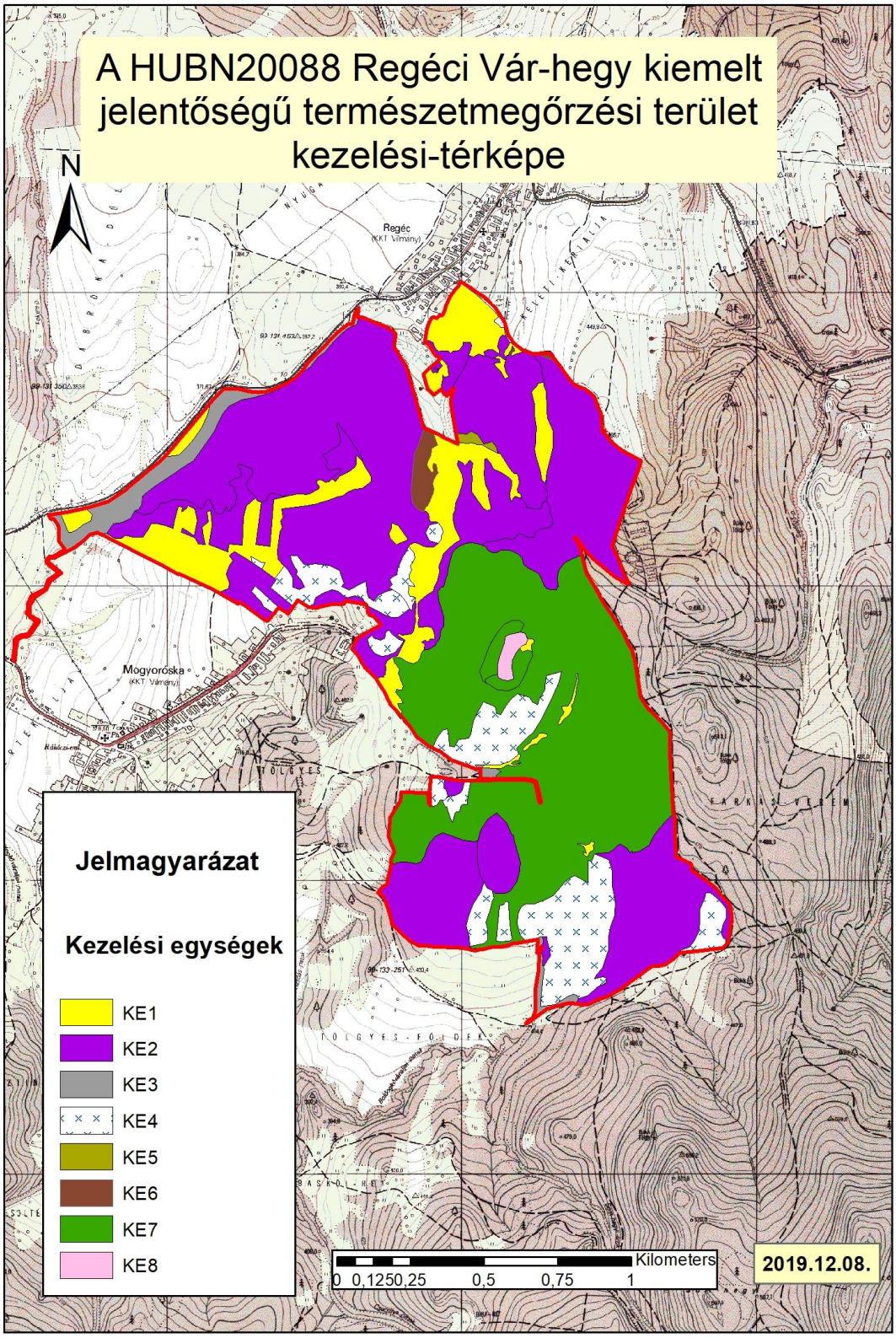

ErdŐk:

ErdőrészletNATURA2000 kód	ANÉR kód	Kezelés
Mogyoróska_2C	91G0	K2+S4	KE2
Mogyoróska_2E	91M0	L2a	KE2
Mogyoróska_2E	91G0	K2+S4	KE2
Mogyoróska_2I	9130	K5	KE2
Mogyoróska_2J	9130	K5	KE2
Mogyoróska_2J	9130	K5	KE2
Mogyoróska_29A	9130	K5	KE2
Mogyoróska_29B	9130	K5	KE2
Mogyoróska_29C	9130	K5	KE2
Mogyoróska_29D	9130	K5	KE2
Mogyoróska_58A	91M0	L2a	KE2
Mogyoróska_58B	91M0	L2a	KE2
Mogyoróska_58B	91M0	L2a	KE2
Mogyoróska_58B	91M0	L2a	KE2
Mogyoróska_67A	91M0	L2a	KE2
Mogyoróska_67A		RB	KE2
Mogyoróska_68A	91M0	L2a	KE2
Mogyoróska_69A	91M0	L2a	KE2
Mogyoróska_69CE	91M0	L2a	KE2
Mogyoróska_70A	91G0	K2	KE2
Mogyoróska_70B	91G0	K2	KE2
Mogyoróska_72A	9130	K5	KE2
Mogyoróska_73A	91M0	L2a	KE2
Regéc_97A	9130	K5	KE2
Regéc_97B	9130	K5	KE2
Mogyoróska_71A	9130	K5	KE2
Mogyoróska_71B	9130	K5	KE2
Mogyoróska_71C	9130	K5	KE2
Mogyoróska_20G	9130	K5	KE2
Mogyoróska_2K	91M0	L2a	KE2
Mogyoróska_2K	91G0	K2+S4	KE2
Mogyoróska_88A	91G0	K2+S4	KE2
Mogyoróska_58C	91M0	L2a	KE2
Mogyoróska_58E		RB	KE2
Mogyoróska_2E		S4	KE4
Mogyoróska_2E		S4	KE4
Mogyoróska_2I		S4	KE4
Mogyoróska_2J		S4	KE4
Mogyoróska_29B		S5	KE4
Mogyoróska_29C		S5	KE4
Mogyoróska_29D		S5	KE4
Mogyoróska_58A		S4	KE4
Mogyoróska_58A		S4	KE4
Mogyoróska_58B		S4	KE4
Mogyoróska_73A		S4	KE4
Mogyoróska_73A		S4	KE4
Mogyoróska_1B		S4	KE4
Mogyoróska_20E		S4	KE4

Mogyoróska_2K		S4	KE4
Mogyoróska_2K		S4	KE4
Mogyoróska_2K		S4	KE4
Mogyoróska_88A		S4	KE4
Mogyoróska_2F		S4	KE4
Mogyoróska_58C		S4	KE4
Mogyoróska_58D		S4	KE4
Mogyoróska_58D		S4	KE4
Mogyoróska_2J	91E0	J5	KE3
Mogyoróska_67A	91E0	J5	KE3
Mogyoróska_1B	91E0	J5	KE3
Mogyoróska_74D	91E0	J5	KE3
Mogyoróska_2C	91G0	K2	KE7
Mogyoróska_2D	91G0	K2	KE7
Mogyoróska_2E	91G0	K2	KE7
Mogyoróska_2I	91G0	K2	KE7
Mogyoróska_19B	91G0	K2	KE7
Mogyoróska_29A	91G0	K2	KE7
Mogyoróska_72A	91G0	K2	KE7
Mogyoróska_1B	91G0	K2	KE7
Mogyoróska_1C	91G0	K2	KE7
Mogyoróska_20A	91G0	K2	KE7
Mogyoróska_20B	91G0	K2	KE7
Mogyoróska_20C	91G0	K2	KE7
Mogyoróska_20D	91G0	K2	KE7
Mogyoróska_20E	91G0	K2	KE7
Regéc_97A	9180	LY2	KE7
Regéc_97A	91G0	K2	KE7
Regéc_97B	91G0	K2	KE7
Mogyoróska_20F	91G0	K2	KE7
Mogyoróska_74CE	91G0	K2	KE7
Mogyoróska_19A	91G0	K2	KE7
Mogyoróska_20G	91G0	K2	KE7
Mogyoróska_2K	91G0	K2	KE7
Mogyoróska_88A	91G0	K2	KE7
Mogyoróska_2F	91G0	K2	KE7
Mogyoróska_20H	91G0	K2	KE7
Mogyoróska_1A	91G0	K2	KE7
Mogyoróska_1D	9180	LY2	KE7
Mogyoróska_1D	91H0	L1	KE7
Mogyoróska_1D	91G0	K2	KE7
Mogyoróska_74B	91G0	K2	KE7
Mogyoróska_1E	91H0	L1	KE7
Mogyoróska_1E	91G0	K2	KE7
Mogyoróska_58E	91G0	K2	KE7
Mogyoróska_1ƆT	91H0	L1	KE7
Mogyoróska_1ƆT	91G0	K2	KE7
Mogyoróska_20ƆT	91G0	K2	KE7
Mogyoróska_74C	91G0	K2	KE7
Mogyoróska_74D	91G0	K2	KE7

Gyepek és egyéb élőhelyek

HRSZ	NATURA 2000 kód	ANÉR kód	Kezelés
Mogyoróska-0164		U3	KE8
Mogyoróska-0164		U3	KE8
Mogyoróska-0164		U3	KE8
Regéc-081/1		U3	KE8
Regéc-062/11		U11	KE8
Regéc-062/10		U11	KE8
Regéc-060		U11	KE8
Mogyoróska-0126/1	6520	E1	KE1
Mogyoróska-0144/2	6520	E1	KE1
Mogyoróska-0143	6520	E1	KE1
Mogyoróska-0166/2	6520	E1	KE1
Mogyoróska-0166/3	6520	E1	KE1
Mogyoróska-0166/7	6520	E1	KE1
Mogyoróska-0166/6	6520	E1	KE1
Mogyoróska-0166/6	6520	E1	KE1
Mogyoróska-0163	6520	E1XE2	KE1
Mogyoróska-0163	6520	E1	KE1
Mogyoróska-0163	6520	E1	KE1
Mogyoróska-0163	6520	E1	KE1
Mogyoróska-0164		OB	KE1
Mogyoróska-0164		OB	KE1
Mogyoróska-02/3	6520	E1XE2	KE1
Mogyoróska-0165/1	6520	E1	KE1
Mogyoróska-02/2	6520	E1XE2	KE1
Mogyoróska-013/2	6520	E1xE2	KE1
Mogyoróska-011/1	6520	E1xE2	KE1
Mogyoróska-013/3	6520	E1xE2	KE1
Mogyoróska-017/4	6520	E1xE2	KE1
Mogyoróska-017/2	6520	E1xE2	KE1
Mogyoróska-017/5	6520	E1xE2	KE1
Mogyoróska-09		OB	KE1
Mogyoróska-02/1	6520	E1XE2	KE1
Mogyoróska-02/1		OB	KE1
Mogyoróska-012	6520	E1xE2	KE1
Mogyoróska-08/1		OB	KE1
Mogyoróska-014	6520	E1xE2	KE1
Mogyoróska-011/2	6520	E1XE2	KE1
Mogyoróska-011/2		OB	KE1
Regéc -010/5		OB	KE1
Regéc-081/1		OB	KE1
Regéc -010/6		OB	KE1
RegÚc-010/7		OB	KE1
Regéc -010/8		OB	KE1
Regéc -09/13	6510	D34	KE1
Regéc -09/14	6510	D34	KE1
Regéc -09/15	6510	D34	KE1
Regéc -074		OB	KE1
Regéc -09/18		B5	KE1
Regéc -09/18	6510	D34	KE1

Regéc -070/5		OB	KE1
Regéc -09/9		B5	KE1
Regéc-09/10		B5	KE1
Regéc -070/6		OB	KE1
Regéc -070/4		OB	KE1
Regéc -070/8		OB	KE1
Regéc -070/3		OB	KE1
Regéc -065/2		OB	KE1
Regéc -070/9		OB	KE1
Regéc -072		OB	KE1
Regéc -075		OB	KE1
Regéc -065/3		OB	KE1
Regéc -070/10		OB	KE1
Regéc -070/2		OB	KE1
Regéc -065/1		OB	KE1
Regéc -073		OB	KE1
Regéc -077		OB	KE1
Regéc -063		OB	KE1
Regéc -062/15		OB	KE1
Regéc -062/14		OB	KE1
Regéc -062/14		OB	KE1
Regéc -062/13	6520	OCxP2bxE2	KE1
Regéc -062/13		OB	KE1
Regéc -062/12	6520	OCxP2bxE2	KE1
Regéc -062/11	6520	OCxP2bxE2	KE1
Regéc -062/10	6520	OCxP2bxE2	KE1
Regéc -062/1	6520	OCxP2bxE2	KE1
Regéc -062/2	6520	OCxP2bxE2	KE1
Regéc -062/9	6520	OCxP2bxE2	KE1
Regéc -062/18	6520	OCxP2bxE2	KE1
Regéc -062/17	6520	OCxP2bxE2	KE1
Regéc -062/16	6520	OCxP2bxE2	KE1
Regéc -062/7	6520	OCxP2bxE2	KE1
Regéc -062/6	6520	OCxP2bxE2	KE1
Regéc -062/5	6520	OCxP2bxE2	KE1
Regéc -062/4	6520	OCxP2bxE2	KE1
Regéc -062/3	6520	OCxP2bxE2	KE1
Regéc -060	6520	OCxP2bxE2	KE1
Regéc -060		OB	KE1
Mogyoróska-02/1		P2b	KE6
Regéc -077		P2b	KE6
Regéc -062/15		P2b	KE6
Regéc -062/14		P2b	KE6

3.3. A kezelési javaslatok megvalósításának lehetséges eszközei a jogi háttér és a tulajdonviszonyok függvényében

- A tervezési terület egésze a HUBN20088 Regéci Vár-hegy kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület, illetve átfed a HUBN 10007 Zempléni-hegység a Szerencsi-dombsággal és a Hernád-völggyel különleges madárvédelmi területtel, tehát a tervezési területre alapvetően a 275/2004 (X.8.) Kormányrendelet és a 269/2007 (X. 18.) Kormányrendelet az irányadó.
- A fent hivatkozott Natura 2000 terület teljes egészében országos jelentőségű védett természeti terület a Zempléni Tájvédelmi Körzet része, melynek 13,9%-a fokozottan védett, ezen kívül 3 ex lege védett forrás is található rajta, melyekre elsősorban a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény (Tvt.) vonatkozik.
- Továbbá a terület tájképvédelmi övezet és az országos ökológiai hálózat magterülete is egyben, mely esetében a Tvt. mellett a 2018. évi CXXXIX. törvény Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről irányadó.
- Az erdők esetében figyelembe kell venni a hatályos erdőtörvényt, annak végrehajtási rendeleteit és a Fonyi Erdőtervezési Körzet erdőtervét (2009. évi XXXVII. törvény, 61/2017. (XII. 21.) FM rendelet, 47/2014 (IV.24) VM rendelet).
- Régészeti lelőhely tekintetében az alábbi törvények betartása szükséges: kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény, valamint az 1997. évi CLIX. törvény a fegyveres biztonsági őrségről, a természetvédelmi és a mezei őrszolgálatról.
- Települések külterülete is érintett a tervezési területtel, ezért az elfogadott HÉSZ-ok, településképi rendeletek (14/2017 (XII. 15) Mogyoróska Önkormányzati rendelete,és 10/2017 (X. 16) Regéc Önkormányzati rendelete) külterületre és a várra vonatkozó rendelkezéseit is figyelembe kell venni.
- Tulajdonviszonyok tekintetében a magántulajdonban lévő területek aránya magas 59,5 %, míg az állami tulajdon csak 21%. Az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság vagyonkezelésében csak 0,75% -a van a területnek.

A kezelési javaslatok megvalósítása esetén a fentebb összefoglalt körülményeket együtt és egymással összhangban kell figyelembe venni.

3.3.1. Agrártámogatások

3.3.1.1. Jelenleg működő agrártámogatási rendszer

Az Európai Unió mezőgazdasági támogatási rendszere, a közös agrárpolitika (KAP) két pilléren nyugszik: az első pillér (KAP I.) a közvetlen támogatásokat és a piaci intézkedéseket finanszírozza, teljes egészében az Európai Mezőgazdasági Garanciaalap (EMGA) terhére. A második pillér (KAP II.)az unió vidékfejlesztési politikáját szolgálja, melyet az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA) regionális vagy nemzeti források társfinanszírozásával működtet.

A Natura 2000 területen gazdálkodók a KAP I. pillér támogatásain túlmenően részesedhetnek a KAP II. pillér forrásaiból is, melyeket a 2014-2020 közötti időszakra Magyarországon a Vidékfejlesztési Program 2014-2020 tartalmaz. A betartandó előírásokat a 2015-2018 között folyamatosan megjelentetett pályázati felhívások foglalják magukba. A 2007-2013 közötti időszakban igénybe vehető támogatások egy részének felhasználása még

nem zárult le, az ezekrŐl szóló jogcímrendeletek továbbra is hatályban maradnak mindaddig, amíg történik belŐlük kifizetés ï ez elsŐsorban az erdŐs támogatások esetében fordulhat elŐ.

A 2014-2020 közötti idŐszak végéhez közeledve ï hasonlóan a 2007-2013 közötti idŐszak végéhez ï átmeneti szabályokat terjesztett elŐ az Európai Bizottság. Ennek értelmében a 2021. évre egy átmeneti idŐszakot hirdetettek meg, amelyben a KAP II. pillért érintŐen többek között a terület- és állatlétszám alapú vidékfejlesztési támogatásokat ï amelyek jellemzŐen több éves kötelezettségvállalásúak ï meghosszabbíthatja a tagállam. Az átmeneti évben várhatóan a KAP I. pillér alá tartozó közvetlen támogatások is elérhetŐek lesznek a jelenlegi feltételek mellett. Az átmeneti szabályok miatt az új tervezési ciklus elŐre láthatóan 2022-tŐl indul, és 2027-ig tart.

A 2014-2020 között elérhetŐ agrártámogatásokról aktualizált összefoglalás található az állami természetvédelem honlapján:

http://termeszetvedelem.hu/_user/browser/File/N2k_fennterv/3_%20mell%C3%A9klet_aktualizalt_041219.pdf

Továbbá a Vidékfejlesztési Program 2014-2020 jelenleg elérhetŐ pályázati felhívásai megtekinthetŐk az alábbi linken:http://www.palyazat.gov.hu/doc/4523

A jelenlegi támogatási idŐszakban a Vidékfejlesztési Program keretében számos olyan intézkedés elérhetŐ, ahol a Natura 2000 területeken gazdálkodók támogatási forrásokhoz juthatnak vagy elŐnyt élvezhetnek a pontozási rendszerekben.

Legfontosabbak ezek közül a kompenzációs jellegŤ kifizetések, melyek a gyepterületek és magánerdŐk esetében érhetŐk el. A Natura 2000 gyepterületekre vonatkozó földhasználati szabályok betartása azonban független attól, hogy a gazdálkodó igényelte-e a támogatást vagy sem. Az adminisztratív eszközök tekintetében a Natura 2000 területekre járó kompenzáció ráépül az egyéb elérhetŐ támogatásokra, a gazdálkodók a Natura 2000 intézkedés mellett jogosultak többek között az egységes területalapú támogatásra (SAPS) is.

Az Országos ErdŐállomány Adattárban nyilvántartott erdŐrészlet területén felmerülŐ költségek és jövedelem-kiesés ellentételezése céljából a magánkézben lévŐ, Natura 2000 erdŐterületeken történŐ gazdálkodáshoz kompenzációs támogatás igényelhetŐ, melynek összege az erdŐ természetességétŐl, a faállomány korától és összetételétŐl függŐen változik.

Az önkéntesen vállalt elŐírások elsŐsorban az agrár-környezetgazdálkodás, ökológiai gazdálkodás és az erdészet, erdŐ-környezetvédelem, természetmegŐrzés témakörébe integrálódnak.

Az agrár-környezetgazdálkodási (AKG) kifizetési rendszer olyan önkéntes alapon mŤködŐ program, amelyben résztvevŐk az agrár-környezetgazdálkodási célok elérésének érdekében többlet tevékenységek elvégzését vállalják gazdálkodásuk során. Amennyiben a gazdálkodó az adott Natura 2000 gyepterület vonatkozásában kompenzációs támogatás igénybevételére jogosult, úgy a gyepterületeket érintŐ AKG tematikus elŐírás-csoportok esetén a támogatási összeg a kompenzációs támogatás összegével csökkentésre kerül.

Egyes esetekben az erdŐkre lehívható támogatások szektortól függetlenül is igénybe vehetŐk (pl. természeti katasztrófa (vízkár, szélkár, tŤzkár, biotikus károsítók) által sújtott területeken az erdészeti potenciál helyreállítására, másodlagos erdŐkárok megelŐzésére, illetve erdŐszerkezet átalakításához), más esetben az állami és önkormányzati szektor kizárásra került.

Támogatás vehetŐ még igénybe olyan földhasználati intézkedésekre, amelyek gazdálkodáshoz közvetlenül nem kapcsolódnak, ugyanakkor a vidéki táj értékeinek, állat- és növényvilágának fennmaradását szolgálják, és ezáltal növelik a Natura 2000 területek közjóléti értékét, illetve hozzájárulnak a környezetgazdálkodási célok teljesítéséhez (az erdŐ esetében az erdei ökoszisztémák ellenálló képességének és környezeti értékének növelését

célzó beruházásokhoz nyújtott támogatás, a mezőgazdasági területek esetében az élőhelyfejlesztési és vízvédelmi célú nem termelő beruházások).

A tervezési területen elérhető támogatások rövid ismertetése:
KAP II. pillér
Élőhelykezeléssel összefüggő mezőgazdasági támogatások

1) VP-4-10.1.1-15 Agrár-környezetgazdálkodási kifizetés
2) VP-4-10.1.1-16 Agrár-környezetgazdálkodási kifizetés
3) VP-4-11.1.-11.2.-15 Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés, ökológiai gazdálkodás fenntartása
4) VP-4-11.1.-11.2.-18 Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés, ökológiai gazdálkodás fenntartása
5) VP4-12.1.1-16 Natura 2000 mezőgazdasági területeknek nyújtott kompenzációs kifizetések
6) VP4-4.4.1-16 Élőhelyfejlesztési célú nem termelő beruházások
7) VP4-10.2.1.1.-15 A védett őshonos és veszélyeztetett mezőgazdasági állatfajták genetikai állományának in situ megőrzése

Erdészeti támogatások

1) VP4-12.2.1-16 Natura 2000 erdőterületeknek nyújtott kompenzációs kifizetések
2) VP5-8.2.1-16 Agrár-erdészeti rendszerek létrehozása
3) VP5- 8.1.1-16 Erdősítés támogatása
4) VP4-15.1.1-17 Erdő-környezetvédelmi kifizetések
5) VP5- 8.5.1.-16 Az erdei ökoszisztémák ellenálló képességének és környezeti értékének növelését célzó beruházások
6) VP4-15.2.1.1-16 Erdészeti genetikai erőforrások megőrzése
7) VP4-15.2.1.2-17 Erdészeti genetikai erőforrások fejlesztése
8) VP5-8.3.1-17 Az erdőgazdálkodási potenciálban okozott erdőkárok megelőzése
9) VP5-8.4.1.-16 Az erdőgazdálkodási potenciálban okozott erdőkárok helyreállítása
10) VP-5-8.6.2-16 Erdei termelési potenciál mobilizálását szolgáló tevékenységek
11) VP4-8.5.2.-17 Az erdei ökoszisztémák térítésmentesen nyújtott közjóléti funkcióinak fejlesztése
12) VP5-8.6.1-17 Erdészeti technológiákra, valamint erdei termékek feldolgozására és piaci értékesítésére irányuló beruházások

Egyéb releváns támogatások

1) VP4-16.5.1-17 A fenntarthatóságot célzó tájgazdálkodás, terület- és tájhasználat váltás együttműködései

3.3.1.2. Javasolt agrártámogatási rendszer

A felsoroltakhoz képest új támogatási intézkedésre (részletes elővizsgálatok híján) nem tudunk javaslatot tenni, a tervezési terület erdein belül mutatkozó magas állami tulajdoni hányad miatt azonban valamilyen módon szükségesnek tartanánk a fenti intézkedések állami szektorra való kiterjesztését is. Mivel sok esetben közvetlenül nem támogathatók az állami tulajdonú területek, itt szóba jöhetnek esetleg az állami erdőgazdálkodás rendszerén belül elkészítendő belső szabályozások és utasítások (hozzájuk rendelten pedig belső pénzeszköz-elkülönítések), illetve a plusz források bevonását jelentő, az ismertetett (vagy azokhoz hasonló) intézkedések szerinti, természetvédelmi célokat is szolgáló tevékenységek megvalósítását segítő pályázatok. A nem állami tulajdonú területek esetében elemzésnek szükséges továbbá alávetni a jelenlegi támogatás-igénylések és támogatottság mértékét, a futó

programok megfelelőségét, hogy a működő támogatási programok hatékonyságáról reális helyzetképet kapjunk.

Gyepterületek esetében a „gyepgazdálkodás élőhelyfejlesztési előírás-javaslatokkal” cím” és a „természetvédelmi gyeptelepítés” cím” tematikus előíráscsoportba javasoljuk az inváziós növény irtását és a cserjésedés visszaszorítását is beépíteni.

Javasoljuk az osztatlan közös tulajdonú földek megosztásának rendezését, mivel a földhasználóként való bejelentkezés – mint támogatások igénylésének alapja – adminisztratívan nehezített, amióta az összes tulajdonos hozzájárulása szükséges, így sok terület kezeletlenül marad.

Javasoljuk orvosolni a Natura 2000 támogatások helyrajzi számhoz (hrsz) és nem MEPAR-blokkhoz való kötését. Jelenleg a MEPAR-blokk egy hrsz-nél nagyobb mesterségesen megállapított egység, melyen belül, ha egy vagy néhány hrsz Natura 2000 területen fekszik, akkor az egész blokkra felvehető a Natura 2000 támogatás (akkor is, ha nem minden hrsz kihirdetett Natura 2000 terület!). A jogszabályok előírásai viszont csak a Natura 2000 területekre érvényesek, így az ellenőrzés is csak arra terjedhet ki.

A kijelölés szempontjai csak úgy érvényesíthetők maradéktalanul, ha a természetben gyep területeket nem szántanak be engedély nélkül, és az át nem minősített szántó művelési ágú, de természetben gyep területek beszántását Natura 2000 területen a földhivatal (természetvédelmi szempontból indokolt esetben!) nem szankcionálja. Ezen probléma jogszabályi rendezése mindenképp megoldásra vár.

3.3.2. Pályázati források

Az ÉMOP-2.1.1/B-12 "Turisztikai attrakciók és szolgáltatások fejlesztése a konvergencia régiókban" elnevezésű kiírásra benyújtott, a Regéci Vár és Regéc Község komplex turisztikai hasznosítását célzó, "*A Regéci Vár, ahol II. Rákóczi Ferenc fejedelem a gyermekkorát töltötte*" című pályázatával Regéc Község Önkormányzata az "Új Széchenyi Terv, Észak-Magyarországi Operatív Programja keretében 560.751.594 Ft támogatást nyert el.

A tervezési területen jelenleg nincs tudomásunk más folyamatban lévő pályázatról..

3.3.3. Egyéb

Egyéb javaslatot nem teszünk.

3.4. A terv egyeztetési folyamatának dokumentációja

3.4.1. Felhasznált kommunikációs eszközök

Felhasznált kommunikációs eszköz	**Érintett célcsoport**	**Kommunikáció címzettje**	**Időpont**	**Levelek, e-mailek, résztvevők száma**
Levél, elektronikus levél	Önkormányzat, gazdálkodók, hatóságok	2 Önkormányzat, 2 gazdálkodó, 1 társadalmi szervezet 12 hatóság	2018. május	17 db
Nyomtatott tájékoztató	Önkormányzat, gazdálkodók,	mindenki	2018. május	1 féle

	hatóságok			
Honlap	Önkormányzat, gazdálkodók, hatóságok	mindenki	2017-2018. folyamatosan	3 alkalom
Fórum	Önkormányzat, gazdálkodók, hatóságok	2 Önkormányzat, Minden gazdálkodó, 1 társadalmi szervezet 12 hatóság	2018. június 12.	21 fŐ
Önkormányzati közzététel	Önkormányzat, gazdálkodók	2 önkormányzat	2018. május-június	2 db

3.4.2. A kommunikáció címzettjei

A NATURA 2000 területtel érintett földrészletek tulajdonosai és vagyonkezelői.

A NATURA 2000 területen illetékességi vagy működési területtel rendelkező területi települési önkormányzatok

Regéc Község Önkormányzata
Mogyoróska Község Önkormányzata

A NATURA 2000 területen illetékességi vagy működési területtel rendelkező területi államigazgatási szervek

B.-A.-Z. Megyei Kormányhivatal Miskolci Járási Hivatal, Agrárügyi FőOsztály, Erdészeti Osztály (3526 Miskolc, Blaskovics L. u. 24.) ï erdeszet.miskolc@borsod.gov.hu
B.-A.-Z. Megyei Kormányhivatal Miskolci Járási Hivatal, Agrárügyi FőOsztály, FöldmŰvelésügyi Osztály (3526 Miskolc, Blaskovics L. u. 24.) ï foldmuvelesugy.miskolc@borsod.gov.hu
B-A-Z Megyei Kormányhivatal Miskolci Járási Hivatal, Környezetvédelmi és Természetvédelmi FőOsztály (3530 Miskolc, Mindszent tér 4.) ï kornyezet.fo.miskolc@borsod.gov.hu
B.-A.-Z. Megyei Kormányhivatal Közlekedési és Fogyasztóvédelmi FőOsztály (3527 Miskolc, József Attila út 20.) ï kozlekedes.fo.miskolc@borsod.gov.hu
B-A-Z Megyei Kormányhivatal Miskolci Járási Hivatal, Építésügyi és Örökségvédelmi Osztály (3530 Miskolc, Rákóczi út 11.) ï epitesugy.miskolc@borsod.gov.hu
B.-A.-Z. Megyei Kormányhivatal Miskolci Járási Hivatal Élelmiszerbiztonsági, Növény- és Talajvédelmi FőOsztály, Növény- és Talajvédelmi Osztály (3526 Miskolc, Blaskovics L. u. 24.) - novenyvedelem@borsod.gov.hu
B.-A.-Z. Megyei Kormányhivatal Kormánymegbízotti Kabinet- Állami FőÉpítész (3530 Miskolc Czizmadia köz 1. ï allami.foepitesz@borsod.gov.hu
B.-A.-Z. Megyei Kormányhivatal Hatósági FőOsztály, Bányászati Osztály (3527 Miskolc Soltész-Nagy-Kálmán út 5.) ï szocs.peter@borsod.gov.hu
B.-A.-Z. Megyei Kormányhivatal Szerencsi Járási Hivatal Földhivatali Osztály (3900 Szerencs, Kossuth tér 8.) - foldhivatal.szerencs@borsod.gov.hu
Nemzeti Média és Hírközlési Hatóság ((1015 Budapest Ostrom u. 23-25) - info@nmhh.hu.
B.-A.-Z. Megyei RendŐr-főkapitányság (3501 Miskolc, Zsolcai kapu 32.) - borsodmrfk@borsod.police.hu

Észak-magyarországi Vízügyi Igazgatóság (3530 Miskolc, Vörösmarty u. 77.) - emvizig@emvizig.hu
B.-A.-Z. Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság (3525 Miskolc, Dózsa György u. 15.) - borsod.titkarsag@katved.gov.hu

Egyéb területhasználók, vadászatra jogosultak

ÉszakerdŐ ErdŐgazdasági Zrt. Telkibányai Erdészeti Igazgatóság (mint vadgazdálkodó is)
Fony és Környéke Földtulajdonosok Vadászati Egyesülete, Fony

Falugazdászok

Helyi érintettségŤ környezetvédelmi társadalmi szervezetek

Abaúj-Zemplén Értékeiért Közhasznú Egyesület
Zempléni Településszövetség
Zempléni Szolgáltató Kht.
MME Zempléni Helyi Csoport

3.4.3. Egyeztetés hatósági és területi kezelŐszervekkel

Az elŐzetes kommunikáció folyamán felvettük a kapcsolatot több hatósággal, a fenntartási tervek készítéséhez szükséges adatok megkérése ügyében.
2017 októberében a NÉBIH Erdészeti Igazgatóság Nyilvántartási és térképezési Osztályától megvásároltuk a területre vonatkozó összesített erdŐtervi adatokat.
2018. áprilisban egyeztettünk az illetékes hatóságokkal, önkormányzatokkal és érintett gazdálkodókkal. 2018. június 12-én egyeztettünk az érintett hatóságokkal és az érintett gazdálkodókkal, lakossági fórum és levélben történt megkeresésben. Megtörténtek az önkormányzati kifüggesztések is.

Véleményt adó érintett szervezet/személy	**IdŐpont**	**Vélemény**	**Vélemény kezelése, indoklás**
ÉszakerdŐ Zrt.	2018.06.07.	- A fenntartási terv megfogalmazásai korlátozásokat és nem javaslatokat tartalmaznak. - Számos olyan javaslat szerepel, melyeknek szerinte nincs jogszabályi alapja. - Több helyen nem kerültek átvezetésre a jogszabályi változások pl. Evt. 27-28.§ - Kifogásolja a szárzúzás tilalmát, szórók egyes gyepekre való	A fenntartási tervben benne foglaltatik, hogy csak javaslatokat tartalmaz, az egyes kódolt javaslatcsomagok most lettek átdolgozva, ezek már megfogalmazásukban is javaslatok, az új jogszabályokat is figyelembe vették, ezekbŐl dolgoztunk. A kifogásolt javaslatokat a Natura 2000 élŐhelyek és fajok védelmében tettük, természetvédelmi

		telepítésének tilalmát, utak karbantartásának szabályozását, fekvő és álló holtfa meghagyást 15 cm tőátmérő felett, vágásérettségi szakaszt B és KTT fajoknál, vágásterületen való égetés korlátozását, 5-20% nyi hagyásfát, faanyagelszállítás szabályozását xilofág rovarok miatt, faanyagmozgatás szabályozását, „vegetációs-időszak” kezdő és végpontját stb.	szempontból nem indokolt a megváltoztatásuk. Az elírásokat természetesen javítottuk, illetve kivettük az ezidáig kihirdetésre nem került ZTK-ra vonatkozó javaslatokat is.
B-A-Z Megyei katasztrófavédelmi Igazgatóság	2018.06.18.	Felhívja a figyelmet a 41/2017 BM rendelet, 120/1999 Kor. rendelet, 83/2014 Kor. rendelet ‘ben foglaltak betartására.	Ezek a jogszabályok a „Kötelező” betartandó előírások” között szerepelnek.
B-A-Z. Megyei Kormányhivatal Miskolci JH Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztály	2018.06.22.	A fenntartási tervben megfogalmazott kezelési javaslatokkal egyetért, annak elfogadását javasolja.	
Nemzeti Média-és Hírközlési Hatóság	2018.06.05	Kéri, hogy vegyük figyelembe a fenntartási tervben, hogy 800 MHz-es sáv kedvező terjedése és lefedettség javítása miatt új antennatartók felépítését tervezi.	Egyeztetést írtunk ez ügyben a tervbe.
B-A-Z. Megyei KH Miskolci JH Agrárügyi Főosztály Erdészeti Osztály	2018.06.14.	- Az erdőkre vonatkozó előírás javaslatok nincsenek összhangban az új Evt.-vel. - Kéri a csülkösvad apasztására való javaslatok betételét a tervbe.	A fenntartási tervben benne foglaltatik, hogy csak javaslatokat tartalmaz, az egyes kódolt javaslatcsomagok most lettek átdolgozva, ezek már megfogalmazásukban is javaslatok, az új jogszabályokat is figyelembe vették ‘ ezekből dolgoztunk. A csülkösvad apasztására való javaslatot betettük a tervbe.

ÉMVIZIG	2018.06.11.	Kéri figyelembe venni a következő jogszabályokat, melyek a vízfolyások melletti fenntartási munkákat írják elő számukra: 1995. évi LVII. tv, 83/2014, 120/1999., 223/2014 Korm. rendeletek	Jogszabályokat beépítettük a terv kötelezően betartandó előírásaiba.

AGRÁRMINISZTÉRIUM

Nyilatkozat

A HUBN20088 Regéci Várhegy kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület Natura 2000 fenntartási terve megfelel az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Kormányrendelet 4. §. (4) bekezdésben foglalt tartalmi és formai követelményeknek. A Natura 2000 fenntartási tervet a Natura 2000 fenntartási tervek Szakmai Bizottsága elfogadta.

A HUBN20088 Regéci Várhegy Natura 2000 területre vonatkozó fenntartási tervet, az agrárminiszter megbízásából, **jóváhagyta:**

Agrárminisztérium Helyettes Államtitkár * 9. *

Balczó Bertalan
természetvédelemért felelős helyettes államtitkár

Budapest, 2020. július „24."